Rannsóknasetur Háskóla
Íslands á Vestfjörðum

Fornleifaskráning strandminja í Dýrafirði og Arnarfirði

Átaksverkefni í fornleifaskráningu strandminja

Ragnar Edvardsson

Bolungarvík 2017

Inngangur 3
Tilgangur fornleifaskráningar.. 3
Markmið og Aðferðafræði... 4
Skrá yfir fornleifar... 5
Niðurstöður... 33
Heimildaskrá 36
Kort... 38

Inngangur

Að beiðni Minjastofnunar Íslands tók Rannsóknasetur Háskóla Íslands á Vestfjörðum að sér skráningu minjastaða á strandlengjunni frá Þingeyri í Dýrafirði að Hrafnseyri í Arnarfirði. Meginmarkmið verkefnisins var að skrá allar minjar sem eru innan 50 metra frá stórstreymsflóðamörkum og meta ástand þeirra með tilliti til sjávarrofs.

Upphaflega var áætlað að hefja skráninguna í nóvember 2016 en vegna vetrarveðráttu tafðist vettvangsvinnan fram á vor 2017. Ekki var hægt að hefja vettvangsvinnu í Arnarfirði fyrr en í maí og ógerningur var að skrá norðanverðan Dýrafjörð fyrr en um miðjan júní 2017 vegna skriðufalla.

Ragnar Edvardsson og Guðbjörg Ásta Ólafsdóttir sáu um vettvangsvinnuna en Ragnar Edvardsson sá um frágang mælingagagna og skýrsluskrif.

Tilgangur fornleifaskráningar

Fornleifakönnun felur í sér að skipulega er farið yfir fyrirfram ákveðið svæði með fornleifafræðilegri aðferðafræði, í þeim tilgangi að staðsetja þekktar eða óþekktar fornminjar. Fornleifakönnun getur farið fram bæði á sjó eða landi og er aðferðafræðin í grunninn sú sama. Á fyrsta stigi fornleifakönnunar er venjulega farið yfir ýmsar heimildir, m.a. sagnfræðileg rit, skjöl, kort, loftmyndir, osfrv., sem geta gefið til kynna staðsetningu fornminja. Við vettvangsathuganir er notast við ýmiskonar fjarkönnunarbúnað á landi, t.d. GPS, dróna, viðnámsmæla (e: resistivity meter), jarðsjá (e: ground penetrating radar) osfrv., en í sjó tvígeislamæla (e: side-scan sonar), fjölgeislamæla (e: multibeam echosounder) og segulsviðsmæla (e: magnetometer). Á landi er einnig gengið um könnunarsvæðin til nánari skoðunar á þeim stöðum sem fjarkönnun hefur gefið til kynna að fornleifar geti leynst en í sjó er köfunum og neðansjávarmyndavélum beitt í sama tilgangi.

Samkvæmt skilgreiningu þjóðminjalaga eru fornminjum skipt í forngripi og fornleifar og eru allar fornminjar eldir en 100 ára friðaðar. Að auki eru öll skip og bátar eldri en 1950 taldir til fornminja. Í þriðju grein þjóðminjalaganna segir:

„Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri, svo sem:

a. búsetulandslag, skrúðgarðar og kirkjugarðar, byggðaleifar, bæjarstæði og bæjarleifar ásamt tilheyrandi leifum mannvirkja og öskuhauga, húsaleifar hvers kyns, svo sem leifar

kirkna, bænhúsa, klaustra, þingstaða og búða, leifar af verbúðum, naustum og verslunarstöðum og byggðaleifar í hellum og skútum,

b. vinnustaðir þar sem aflað var fanga, svo sem leifar af seljum, verstöðvum, bólum, mógröfum, kolagröfum og rauðablæstri,

c. tún- og akurgerði, leifar rétta, áveitumannvirki og aðrar ræktunarminjar, svo og leifar eftir veiðar til sjávar og sveita,

d. vegir og götur, leifar af stíflum, leifar af brúm og öðrum samgöngumannvirkjum, vöð, varir, leifar hafnarmannvirkja og bátalægi, slippir, ferjustaðir, kláfar, vörður og önnur vega- og siglingamerki ásamt kennileitum þeirra,

e. virki og skansar og leifar af öðrum varnarmannvirkjum,

f. þingstaðir, meintir hörgar, hof og vé, brunnar, uppsprettur, álagablettir og aðrir staðir og kennileiti sem tengjast siðum, venjum, þjóðtrú eða þjóðsagnahefð,

g. áletranir, myndir eða önnur verksummerki af manna völdum í hellum eða skútum, á klettum, klöppum eða jarðföstum steinum og minningarmörk í kirkjugörðum,

h. haugar, dysjar og aðrir greftrunarstaðir úr heiðnum eða kristnum sið,

i. skipsflök eða hlutar þeirra.“

Fornminjar njóta friðunar nema annað sé ákveðið af Minjastofnun Íslands (Lög Um Menningarminjar, 80. 2012).

Áður en kemur að deiliskipulagi, aðalskipulagi eða ýmiskonar framkvæmdum er skipulags- og framkvæmdaraðilm skilt samkvæmt þjóðminjalögum að láta fara fram skráningu fornleifa á tilvonandi framkvæmdarsvæði og á þetta við hvort sem það er í sjó eða á landi.

Markmið og Aðferðafræði

Markmið verkefnisins er að meta áhrif landbrots á minjar og mannvirki á strandlengjunni og draga fram staði sem eru í hættu. Allar minjar innan 50 metra frá mörkum stórstraumsflóðs (sjávarbakka) voru kannaðar og mældar upp á vettvangi, þær ljósmyndaðar og þeim lýst.

Við skráninguna var áhersla lögð á vettvangsathugun og gengið var eftir allri strandlengjunni, fyrir utan þau svæði sem ekki voru aðgengileg, t.d. brattar skriður, osfrv. Allar minjar sem voru innan 50 metra frá stórstaumsflóðsmörkum voru skráðar með gps tæki sem

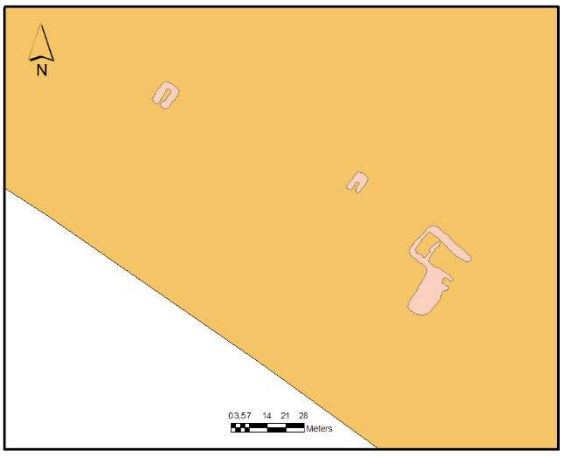

Mynd 1. Minjastaðir 1852-1, 36, 37 í landi Álftamýrar.

mælir bæði punkta og fláka. Allar minjar voru skráðar en minjar sem voru ein heild, þ.e. útræði, verstöð, osfrv., voru að auki skráðar sem ein minjaheild.

Unnið var úr skráningargögnum í landfræðiforritinu Arcgis og þar var farið yfir allar skráningar og flákar lagfærðir eftir því sem þurfa þótti. Minjaheildir voru skráðar inn í viðeigandi gagnagrunn, sem var fengin hjá Minjastofnun Íslands.

Skrá yfir fornleifar

Álftamýri

Álftamýri er jörð í Arnarfirði næst utan Bauluhúsa. Jarðarinnar er víða getið í heimildum og eru elstu heimildir um jörðina frá miðri 13. öld (D.I. V., bls. 579 – 580; D.I. VII., bls. 794 – 795; D.I. VIII., bls. 835; D.I. IX., bls. 29, 30, 278; D.I. X., bls. 81 – 83, 114-115; D.I. XII., bls. 13; D.I. XIII., bls. 249; D.I. XV., bls. 548, 578; Sturl. bls. 328, 375, 468.). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin skráð sem kirkjustaður og beneficium og er jarðardýrleiki óviss. Heimræði er á jörðinni en vegna fiskleysis nýtist það lítið (Árni Magnússon 1940).

1852-1

Sérheiti:

Hlutverk: Útihús

Tegund: fjárhús/hlaða

Staðsetning: 595111N 284405E

Staðhættir: Syðst í túni Álftamýrar, vestan árinnar og alveg við sjóinn eru nokkrar rústir.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þrem rústum, eitt er sýnu stærst og er það leyfar fjárhúss og hlöðu. Hinar tvær eru litlar og voru sennilega annaðhvort, lambhús, hrútakofi eða hesthús. Allar minjarnar eru grjóthlaðnar og vel grónar. Í fjárhúsinu er steinsteypt jata og einnig bárujárn á víð og dreif.

Hættumat: Engin hætta.

1852-36

Sérheiti:

Hlutverk: Útihús

Tegund: fjárhús

Staðsetning: 595147N 284374E

Staðhættir: Syðst í túni Álftamýrar, vestan árinnar og alveg við sjóinn eru nokkrar rústir.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þrem rústum, eitt er sýnu stærst og er það leyfar fjárhúss og hlöðu. Hinar tvær eru litlar og voru sennilega annaðhvort, lambhús, hrútakofi eða hesthús. Allar minjarnar eru grjóthlaðnar og vel grónar. Í fjárhúsinu er steinsteypt jata og einnig bárujárn á víð og dreif.

Hættumat: Engin hætta.

1852-37

Sérheiti:

Hlutverk: Útihús

Tegund: fjárhús

Staðsetning: 595181N 284300E

Staðhættir: Syðst í túni Álftamýrar, vestan árinnar og alveg við sjóinn eru nokkrar rústir.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þrem rústum, eitt er sýnu stærst og er það leyfar fjárhúss og hlöðu. Hinar tvær eru litlar og voru sennilega annaðhvort, lambhús, hrútakofi eða hesthús. Allar minjarnar eru grjóthlaðnar og vel grónar. Í fjárhúsinu er steinsteypt jata og einnig bárujárn á víð og dreif.

Hættumat: Engin hætta.

Bauluhús

Bauluhús er jörð í Arnarfirði næst utan Auðkúlu. Jarðarinnar er fyrst getið í heimildum frá 16. öld (D.I. XV., bls. 578) en í jarðabók Árna Magnússonar er jarðadýrleiki óviss þar sem jörðin var byggð úr landi Álftamýrar. Heimræði var á jörðinni og róið þaðan allt árið nema á vorvertíð (Árni Magnússon 1940).

1852-2

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: naust

Staðsetning: 593934N 287178E

Staðhættir: Þegar komið er niður Bauluhúsaskriður eru minjar við sjóinn, austan megin árinnar sem rennur úr Baulhúsadal, austan bæjarstæðis Bauluhúsa.

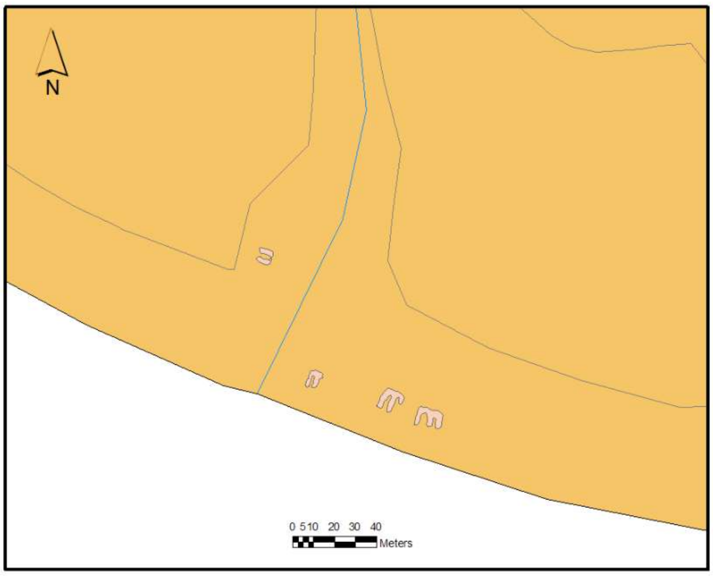

Mynd 2. Minjastaðir 1852-2,3,4,35 í landi Bauluhúsa.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þrem rústum, þrjú naust og fiskbyrgi. Fiskbyrgið stendur aðeins afsíðis og er áin sem rennur úr Baulhúsdal farin að brjóta úr rústinni. Allar byggingarnar eru grjóthlaðnar og vel grónar. Naustin eru svipuð að stærð, tvö eru sambyggð en hitt stendur sér.

Hættumat: Hætta vegna vatnsrofs.

1852-3

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: fiskbyrgi

Staðsetning: 593934N 287178E

Staðhættir: Þegar komið er niður Bauluhúsaskriður eru minjar við sjóinn, austan megin árinnar sem rennur úr Baulhúsadal, austan bæjarstæðis Bauluhúsa.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þrem rústum, þrjú naust og fiskbyrgi. Fiskbyrgið stendur aðeins afsíðis og er áin sem rennur úr Baulhúsdal farin að brjóta úr rústinni. Allar byggingarnar eru grjóthlaðnar og vel grónar. Naustin eru svipuð að stærð, tvö eru sambyggð en hitt stendur sér.

Hættumat: Hætta vegna vatnsrofs.

1852-4

Sérheiti:

Hlutverk: Útihús

Tegund: Útihús

Staðsetning: 594008 N 287117E

Staðhættir: Suðaustan megin í túninu á Bauluhúsum stendur lítil grjóthlaðin tóft á hól. Rústin stendur vestan megin við ána sem rennur úr Bauluhúsadal.

Minjalýsing: Rústin er grjóthlaðin og samanstendur af tveim hlöðnum langveggjum en gaflana vantar. Líklegt er að þeir hafi verið gerðir úr timbri. Rústin er 7 x 6 metrar.

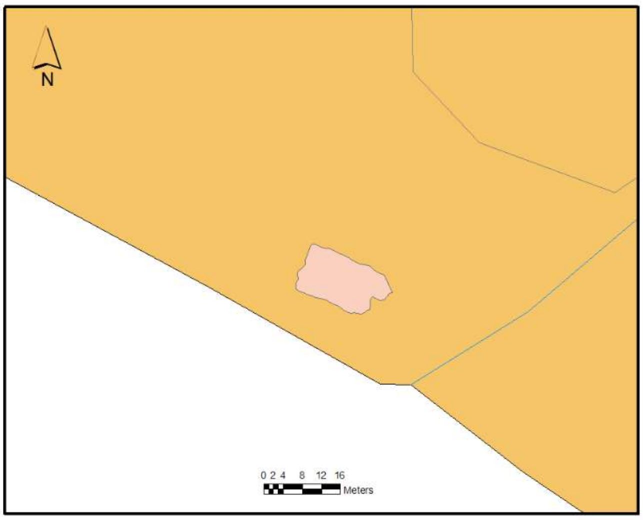

Mynd 3. Minjastaður 1852-5 í landi Bauluhúsa.

Hættumat: Engin hætta.

1852-35

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: Naust

Staðsetning: 593932N 287197E

Staðhættir: Þegar komið er niður Bauluhúsaskriður eru minjar við sjóinn, austan megin árinnar sem rennur úr Baulhúsadal, austan bæjarstæðis Bauluhúsa.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þrem rústum, þrjú naust og fiskbyrgi. Fiskbyrgið stendur aðeins afsíðis og er áin sem rennur úr Baulhúsdal farin að brjóta úr rústinni. Allar byggingarnar eru grjóthlaðnar og vel grónar. Naustin eru svipuð að stærð, tvö eru sambyggð en hitt stendur sér.

Hættumat: Hætta vegna rofs.

1852-5

Sérheiti: Hlaðsbót

Hlutverk: Bryggja

Tegund: Bryggja

Staðsetning: 594627 N 286014E

Staðhættir: Minjastaðurinn er í svokallaðri Hlaðsbót, austan við bæjarstæði Bauluhúsa. Rústin er rétt við þjóðveginn við fjöruna og eru brekkur upp af henni.

Minjalýsing: Rústin er ferhyrnd, 18 x 9 metrar og er hún hlaðinn úr stóru grjóti. Samkvæmt rituðum heimildum var útræði frá Bauluhúsum í Hlaðsbót en hvergi annars staðar í bótinni fundust aðrar minjar um útræði fyrir utan þennan enda á steinhlaðinni bryggju.

Hættumat: engin hætta

Haukadalur

Haukadalur er jörð í Dýrafirði, næst á undan Sveinseyri. Jörðin kemur fyrir landnámu en þar segir að Vésteinn Súnn hafi numið Dýrafjörð og búið í Haukadal (Ísl.sög. I]. Jörðin kemur einnig víða fyrir í öðrum fornritum (D.I. IV. bls. 688; D.I.V., bls. 216, 496; D.I. VI., bls. 142; D.I.VII., bls. 286, 722-723; D.I. X., bls. 367; D.I. XI., bls. 18, 20, 636; Sturl. bls. 178, 378, 379). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin tali 60 hundruð að dýrleika og er tvíbýli á jörðinni árið 1710. Heimræði er á jörðinni en langræði er á miðin frá Haukadal (Árni Magnússon 1940).

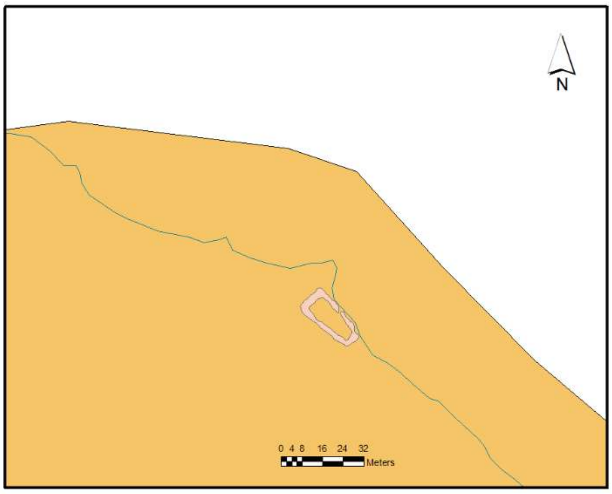

Mynd 4. Minjastaður 1852-6 í landi Haukadals.

1852-6

Sérheiti:

Hlutverk: Garðlag

Tegund: Rétt

Staðsetning: 605799N
289976E

Staðhættir: Í u.þ.b. 650 metra austur af Haukadalsá, vestan megin við Saltnes, undir klettabelti er grjóthlaðin rétt.

Minjalýsing: Ein grjóthlaðin rétt, 24 x 11 metrar. Hleðslur standa að mestu en eru nær horfnar sjávarmegin vegna rofs.

Hættumat: Hætta vegna sjávarrofs.

Hólar

Hólar er jörð í Dýrafirði, næst á undan Haukadal. Jörðin kemur fyrst fyrir í rituðum heimildum frá 13. öld (D.I. IV. bls. 688. D.I.V., bls. 502; D.I.VII., bls. 383 – 384; D.I. IX., bls. 561-562; D.I. X., bls. 347). Í jarðbók Árna Magnússonar er jörðin talin 12 hundruð að dýrleika og er einn ábúandi á jörðinni árið 1710. Heimræði er á jörðinni en lítið notað þegar Árni var á ferð í Dýrafirðinum vegna fiskleysis (Árni Magnússon 1940).

1852-7

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: naust

Staðsetning: 604819N 291772E

Staðhættir: Minjarnar standa við sjóinn, í u.þ.b. 600 metra vestur af Sandaá, við norður enda Þingeyrarflugvallar. Minjarnar standa á grösugum bletti við stórstreymsflóðamörk.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 5 naustum, einum kálgarði sem byggður er milli tveggja nausta, og einni verbúð. Verbúðin er nýleg bygging, byggð úr við og með bárujárnsþaki. Naustin eru niðurgrafin og engar hleðslur sjáanlegar og eru minjarnar líklega frá mismunandi tímum.

Hættumat: Engin hætta.

1852-8

Sérheiti:

Hlutverk: Garðlag

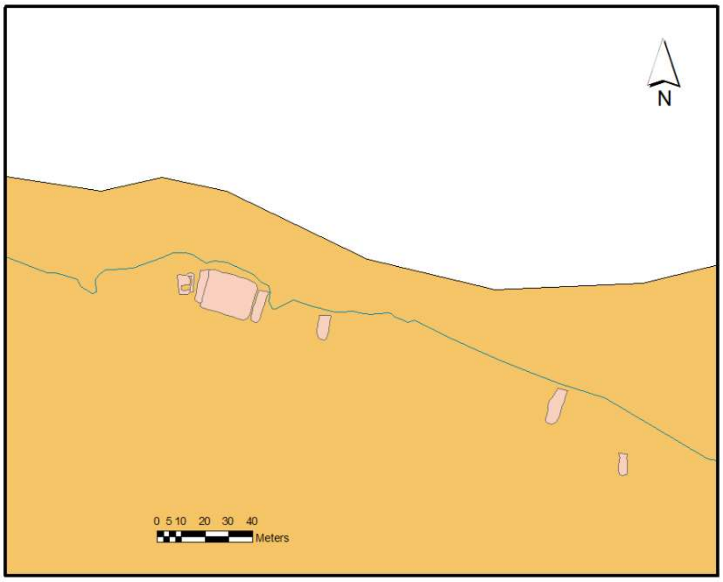

Mynd 5. Minjastaðir 1852-7 – 13 í landi Hóla.

Tegund: kálgarður

Staðsetning: 604819N 291772E

Staðhættir: Minjarnar standa við sjóinn, í u.þ.b. 600 metra vestur af Sandaá, við norður enda Þingeyrarflugvallar. Minjarnar standa á grösugum bletti við stórstreymsflóðamörk.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 5 naustum, einum kálgarði sem byggður er milli tveggja nausta, og einni verbúð. Verbúðin er nýleg bygging, byggð úr við og með bárujárnsþaki. Naustin eru niðurgrafin og engar hleðslur sjáanlegar og eru minjarnar líklega frá mismunandi tímum.

Hættumat: Engin hætta.

1852-9

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: Naust

Staðsetning: 604819N 291779E

Staðhættir: Minjarnar standa við sjóinn, í u.þ.b. 600 metra vestur af Sandaá, við norður enda Þingeyrarflugvallar. Minjarnar standa á grösugum bletti við stórstreymsflóðamörk.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 5 naustum, einum kálgarði sem byggður er milli tveggja nausta, og einni verbúð. Verbúðin er nýleg bygging, byggð úr við og með bárujárnsþaki. Naustin eru niðurgrafin og engar hleðslur sjáanlegar og eru minjarnar líklega frá mismunandi tímum.

Hættumat: Engin hætta.

1852-10

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: Naust

Staðsetning: 604809N 291803E

Staðhættir: Minjarnar standa við sjóinn, í u.þ.b. 600 metra vestur af Sandaá, við norður enda Þingeyrarflugvallar. Minjarnar standa á grösugum bletti við stórstreymsflóðamörk.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 5 naustum, einum kálgarði sem byggður er milli tveggja nausta, og einni verbúð. Verbúðin er nýleg bygging, byggð úr við og með bárujárnsþaki. Naustin eru niðurgrafin og engar hleðslur sjáanlegar og eru minjarnar líklega frá mismunandi tímum.

Hættumat: Engin hætta.

1852-11

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: Naust

Staðsetning: 604801N 291830E

Staðhættir: Minjarnar standa við sjóinn, í u.þ.b. 600 metra vestur af Sandaá, við norður enda Þingeyrarflugvallar. Minjarnar standa á grösugum bletti við stórstreymsflóðamörk.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 5 naustum, einum kálgarði sem byggður er milli tveggja nausta, og einni verbúð. Verbúðin er nýleg bygging, byggð úr við og með bárujárnsþaki. Naustin eru niðurgrafin og engar hleðslur sjáanlegar og eru minjarnar líklega frá mismunandi tímum.

Hættumat: Engin hætta.

1852-12

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: Naust

Staðsetning: 604768N 291926E

Staðhættir: Minjarnar standa við sjóinn, í u.þ.b. 600 metra vestur af Sandaá, við norður enda Þingeyrarflugvallar. Minjarnar standa á grösugum bletti við stórstreymsflóðamörk.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 5 naustum, einum kálgarði sem byggður er milli tveggja nausta, og einni verbúð. Verbúðin er nýleg bygging, byggð úr við og með bárujárnsþaki. Naustin eru niðurgrafin og engar hleðslur sjáanlegar og eru minjarnar líklega frá mismunandi tímum.

Hættumat: Engin hætta.

Meðaldalur

Meðaldalur er jörð í Dýrafirði næst Hólum og kemur hún fyrst fyrir í heimildum frá 14. öld (D.I. IV., bls. 144; D.I. VI., bls. 746; D.I. VII., bls.383 – 384; D.I. X., bls. 395; D.I. XI., bls. 724; D.I. XII., bls. 48; D.I. XIII., bls. 220). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin 36

hundruð að dýrleika og er heimræði á jörðinni sem er eingöngu nýtt af ábúenda (Árni Magnússon 1940)

1852-13

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: Verbúð

Staðsetning: 605254N 290611E

Staðhættir: Í minni Meðaldals, vestan Meðaldalsár eru tvö lítil nes. Það ytra er nefnt Saltnes en á milli þessara nesja er lítil vík sem nefnd er Naustavík. Við austurenda Naustavíkur eru minjar um útræði.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af verbúðu, 4 naustum, garðlagi og útihúsi. Útihúsið lítur út fyrir að vera talsvert yngra en hinar minjarnar. Allar minjarnar standa við stórstreymsflóðmörk. Allar minjarnar eru hlaðnar úr grjóti og torfi og er þær vel grónar. Fyrir framan naustin er rudd lending.

Hættumat: Engin hætta.

1852-14

Sérheiti:

Hlutverk: Útræði

Tegund: Verbúð

Staðsetning: 605254N 290611E

Staðhættir: Í minni Meðaldals, vestan Meðaldalsár eru tvö lítil nes. Það ytra er nefnt Saltnes en á milli þessara nesja er lítil vík sem nefnd er Naustavík. Við austurenda Naustavíkur eru minjar um útræði.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af verbúð, 4 naustum, garðlagi og útihúsi. Útihúsið lítur út fyrir að vera talsvert yngra en hinar minjarnar. Allar minjarnar standa við stórstreymsflóðmörk. Allar minjarnar eru hlaðnar úr grjóti og torfi og er þær vel grónar. Fyrir framan naustin er rudd lending.

Hættumat: Hætta vegna sjávarrofs.

1852-15

Sérheiti:

Hlutverk: garðlag

Tegund: túngarður

Staðsetning: 605254N 290606E

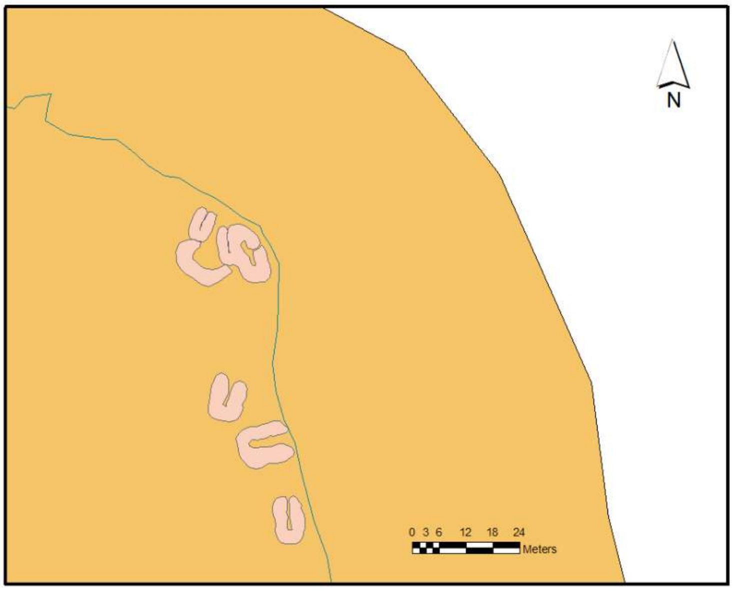

Mynd 6. Minjastaðir 1852-14-19 í landi Meðaldals.

Staðhættir: Í minni Meðaldals, vestan Meðaldalsár eru tvö lítil nes. Það ytra er nefnt Saltnes en á milli þessara nesja er lítil vík sem nefnd er Naustavík. Við austurenda Naustavíkur eru minjar um útræði.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af verbúð, 4 naustum, garðlagi og útihúsi. Útihúsið lítur út fyrir að vera talsvert yngra en hinar minjarnar. Allar minjarnar standa við stórstreymsflóðmörk. Allar minjarnar eru hlaðnar úr grjóti og torfi og er þær vel grónar. Fyrir framan naustin er rudd lending.

Hættumat: Engin hætta.

1852-16

Sérheiti:

Hlutverk: útræði

Tegund: naust

Staðsetning: 605260N 290605E

Staðhættir: Í minni Meðaldals, vestan Meðaldalsár eru tvö lítil nes. Það ytra er nefnt Saltnes en á milli þessara nesja er lítil vík sem nefnd er Naustavík. Við austurenda Naustavíkur eru minjar um útræði.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af verbúð, 4 naustum, garðlagi og útihúsi. Útihúsið lítur út fyrir að vera talsvert yngra en hinar minjarnar. Allar minjarnar standa við stórstreymsflóðmörk. Allar minjarnar eru hlaðnar úr grjóti og torfi og er þær vel grónar. Fyrir framan naustin er rudd lending.

Hættumat: Hætta vegna sjávarrofs.

1852-17

Sérheiti:

Hlutverk: útræði

Tegund: Útihús

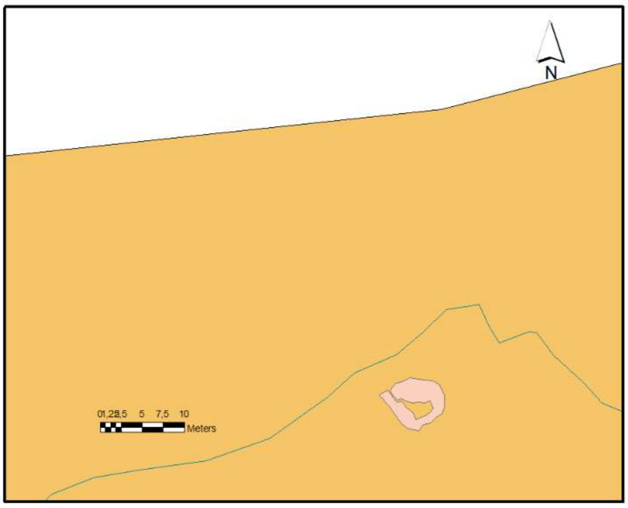

Mynd 7. Minjastaður 1852-20/21 í landi Sanda.

Staðsetning: 605226N 290610E

Staðhættir: Í minni Meðaldals, vestan Meðaldalsár eru tvö lítil nes. Það ytra er nefnt Saltnes en á milli þessara nesja er lítil vík sem nefnd er Naustavík. Við austurenda Naustavíkur eru minjar um útræði.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af verbúð, 4 naustum, garðlagi og útihúsi. Útihúsið lítur út fyrir að vera talsvert yngra en hinar minjarnar. Allar minjarnar standa við stórstreymsflóðmörk. Allar minjarnar eru hlaðnar úr grjóti og torfi og er þær vel grónar. Fyrir framan naustin er rudd lending.

Hættumat: Engin hætta.

1852-18

Sérheiti:

Hlutverk: útræði

Tegund: Naust

Staðsetning: 605211N 290618E

Staðhættir: Í minni Meðaldals, vestan Meðaldalsár eru tvö lítil nes. Það ytra er nefnt Saltnes en á milli þessara nesja er lítil vík sem nefnd er Naustavík. Við austurenda Naustavíkur eru minjar um útræði.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af verbúð, 4 naustum, garðlagi og útihúsi. Útihúsið lítur út fyrir að vera talsvert yngra en hinar minjarnar. Allar minjarnar standa við stórstreymsflóðmörk. Allar minjarnar eru hlaðnar úr grjóti og torfi og er þær vel grónar. Fyrir framan naustin er rudd lending.

Hættumat: Engin hætta.

1852-19

Sérheiti:

Hlutverk: útræði

Tegund: naust

Staðsetning: 605194N 290624E

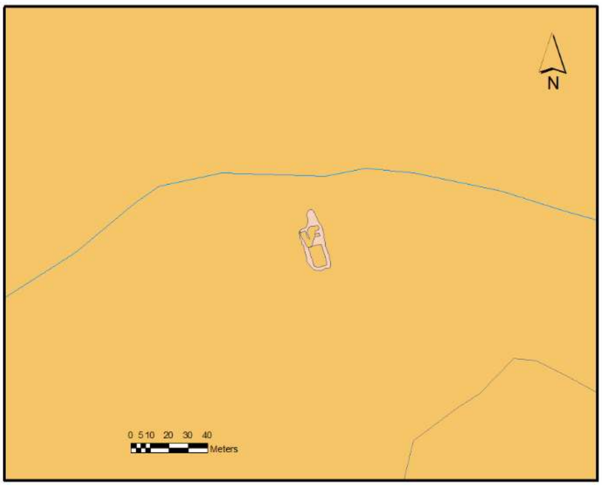

Mynd 8. Minjastaður 1852-22 í landi Sanda.

Staðhættir: Í minni Meðaldals, vestan Meðaldalsár eru tvö lítil nes. Það ytra er nefnt Saltnes en á milli þessara nesja er lítil vík sem nefnd er Naustavík. Við austurenda Naustavíkur eru minjar um útræði.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af verbúð, 4 naustum og útihúsi. Útihúsið lítur út fyrir að vera talsvert yngra en hinar minjarnar. Allar minjarnar standa við stórstreymsflóðmörk. Allar minjarnar eru hlaðnar úr grjóti og torfi og er þær vel grónar. Fyrir framan naustin er rudd lending.

Hættumat: Engin hætta.

Sandar

Sandar er jörð í Dýrafirði. Jörðin kemur fyrst fyrir í rituðum heimildum frá 13. öld (D.I. I, 370; D.I. II, 832; D.I. III.,126, 227; D.I. IV., 145, 485; D.I. V., 226, 449, 450; D.I. VIII., 627 – 628; D.I. IX., 562, 636; D.I. X., 347; D.I. XII., 13, 72; D.I. XIV., 312; D.I. XV., 119-120, 577; Sturl. 281, 327, 329, 467, 469, 483, 484, 512, 889; Biskp.sög., 626, 657). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin kirkjujörð og beneficium (Árni Magnússon 1940).

1852-20/21

Hlutverk: Verbúð

Tegund: Verbúð

Staðsetning: 605599N 293600E

Staðhættir: Í u.þ.b. 5 km vestur af Þingeyri undir svokölluðum Sneiðingum stendur þyrping fiskþurkhjalla niður við sjóinn. Við austurenda þyrpingarinnar er tóft á háum bakka fyrir ofan fjöru.

Minjalýsing: Tóftin er ferhyrnd gróin og en sést móta fyrir inngangi sjávarmegin.

Hættumat: Hætta vegna umgangs.

1852-22

Sérheiti: Fagrabrekka

Hlutverk: Bæjarhóll.

Tegund: Híbýli

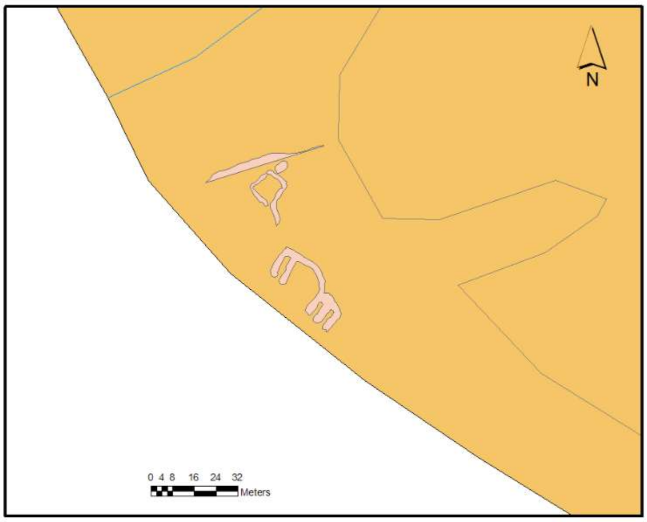

Mynd 9. Minjastaðir 1852-23, 37, 38.

Staðsetning: 604969N 293038E

Staðhættir: Rétt austan við ósa Sandaár þar sem hún rennur til sjávar. Grösugt, þýft flatlendi rétt fyrir ofan sandfjöru.

Minjalýsing: Rústin er 30 x 11 metrar og standa hleðslur grónar. Erfitt er að átta sig á herbergjaskipan sjálfs hýbýlisins en sunnan við það er stór viðbyggður kálgarður.

Hættumat: Engin hætta.

Stapadalur

Stapadalur er jörð í Arnarfirði, næst utan Álftamýrar. Stapadals er getið í heimildum frá 13. öld (D.I. I, 371; D.I. IV. bls. 12, 147; D.I. IX., bls. 29; D.I. XV., 578). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin skráð sem tvíbýli og jarðadýrleki var 12 hundruð. Heimræði var frá jörðinni allt árið um kring (Árni Magnússon 1940).

1852-23

Sérheiti: Erlendartóttir

Hlutverk: útræði.

Tegund: naust

Staðsetning: 597516N 282417E

Staðhættir: Rétt suðvestan við bæjarstæðið á Stapadal, undir háum bakka við sjóinn. Norðvestan minjanna eru ósar Stapadalsárinnar.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fimm rústum, þremur naustum, garðlagi og tveim óþekktum rústum. Garðlagið liggur meðfram ánni og var eflaust reist til varnar. Naustin eru þrjú og samtengd með garðlagi. Milli naustanna og varnargarðsins eru tvær óþekktar rústir, þó er sennilegt að sú stærsta þeirra sé nátthagi eða rétt.

Hættumat: Engin hætta.

1852-38

Sérheiti: Erlendartóttir

Hlutverk: útræði.

Tegund: naust

Staðsetning: 597497N 282428E

Staðhættir: Rétt suðvestan við bæjarstæðið á Stapadal, undir háum bakka við sjóinn. Norðvestan minjanna eru ósar Stapadalsárinnar.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þremur rústum, þremur sambyggðum naustum, garðlagi og tveim óþekktum rústum. Garðlagið liggur meðfram ánni og var eflaust reist til varnar. Naustin eru þrjú og samtengd með garðlagi. Milli naustanna og varnargarðsins eru tvær óþekktar rústir, þó er sennilegt að sú stærsta þeirra sé nátthagi eða rétt.

Hættumat: Engin hætta.

1852-39

Sérheiti: Erlendartóttir

Hlutverk: Garðlag

Tegund: varnargarður

Staðsetning: 597549N 282410E

Staðhættir: Rétt suðvestan við bæjarstæðið á Stapadal, undir háum bakka við sjóinn. Norðvestan minjanna eru ósar Stapadalsárinnar.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af þremur rústum, þremur sambyggðum naustum, garðlagi og tveim óþekktum rústum. Garðlagið liggur meðfram ánni og var eflaust reist til varnar. Naustin eru þrjú og samtengd með garðlagi. Milli naustanna og varnargarðsins eru tvær óþekktar rústir, þó er sennilegt að sú stærsta þeirra sé nátthagi eða rétt.

Hættumat: Engin hætta.

Sveinseyri

Sveinseyri er jörð í Dýrafirði næst á eftir Haukadal. Jörðin kemur fyrir í rituðum heimildum frá 15. öld (D.I. IV., bls. 688; D.I. IX., bls. 634, 636) og í jarðabók Árna Magnússonar var hún 24 hundruð að dýrleika. Heimræði var á jörðinni en langræði var á miðin og því fóru menn frá Sveinseyri í ver á vorvertíð (Árni Magnússon 1940).

1852-24

Sérheiti:

Hlutverk: Tóft

Tegund: Útihús

Staðsetning: 607912N 288072E

Staðhættir: Vestan megin á Sveinseyrinni sjálfri er bær sem ber sama nafn. Beint niður af bænum við sjóinn eru tvær rústir, fjárhús og rétt.

Minjalýsing: Fjárhúsið er 17 x 11 metrar og er grjóthlaðið og er steinsteypt þró í miðri rústinni. Réttin er grjóthlaðin 30 x 15 metrar.

Hættumat: Hætta vegna sjávarrofs.

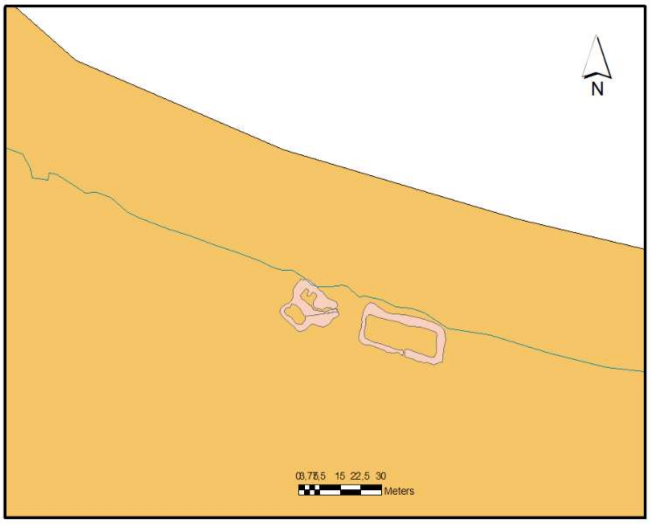

Mynd 10. Minjastaðir 1852-24, 25 í landi Sveinseyrar.

1852-25

Sérheiti:

Hlutverk: Garðlag

Tegund: Rétt

Staðsetning: 607899N 288106E

Staðhættir: Vestan megin á Sveinseyrinni sjálfri er bær sem ber sama nafn. Beint niður af bænum við sjóinn eru tvær rústir, fjárhús og rétt.

Minjalýsing: Fjárhúsið er 17 x 11 metrar og er grjóthlaðið og er steinsteypt þró í miðri rústinni. Réttin er grjóthlaðin 30 x 15 metrar.

Hættumat: Hætta vegna sjávarrofs.

1852-26

Sérheiti:

Hlutverk: útræði

Tegund: Naust

Staðsetning: 608236N 287739E

Staðhættir: Rétt áður en komið er að Eyrarhlíð er lítið vatn sem heitir Eyrarvatn. Við norðurenda vatnsins eru rústir og niður við sjóinn er lítið naust.

Minjalýsing: Naustið er 14 x 7 metrar, grjóthlaðið og standa hleðslur grónar.

Hættumat: Engin hætta.

Tjaldanes

Tjaldanes er jörð í Arnarfirði utan Auðkúlu. Tjaldanes er getið í landnámu en þar er sagt að Örn sá sem nam land í Arnarfirði hafi búið á Tjaldanesi (Ísl.sög.I). Jarðarinnar er einnig getið í rituðum heimildum frá 13. og 15. öld (. D.I.IV., bls. 146; Sturl. 922. Biskp. sög., bls. 668). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin 24 hundruð að dýrleika og var heimræði frá jörðinni sumur og haust (Árni Magnússon 1940).

1852-27

Sérheiti:

Hlutverk:

Tegund: útihús

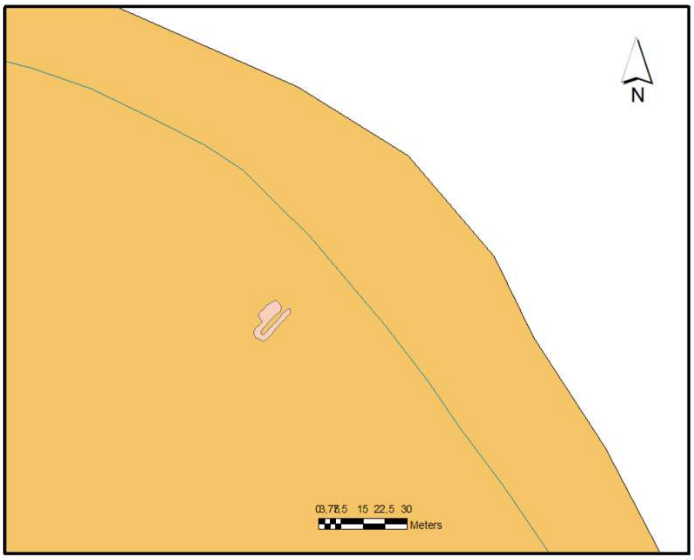

Mynd 11. Minjastaður 1852-26 í landi Sveinseyrar.

Staðsetning: 591918N 294618E

Staðhættir: Rétt áður en að komið er að Lónseyri stendur stök rúst við veginn.

Minjalýsing: Rústin er þríhólfa og samanstendur af tveim naustum og garðlagi á milli. Rústin er grjóthlaðin og gróin, 18 x 13 metrar.

Hættumat: Engin hætta.

1852-28

Sérheiti:

Hlutverk: útræði

Tegund: verbúð

Staðsetning: 591900N 294330E

Staðhættir: Í suðaustur frá bæjarstæði Tjaldanes, rétt við Lónseyri. Svo til beint niður af eyðibýlinu Tungu.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af tveim rústum. Önnur rústin er naust með þrem hólfum en hin er naust með tveim hólfum og garðlagi norðanmegin.

Hættumat: Engin hætta.

1852-29

Sérheiti: Svalbarð

Hlutverk: bæjarstæði

Tegund: bæjarhóll

Staðsetning: 592044N 293174E

Staðhættir: Í suðvestur átt frá bæjarstæði Tjaldaness niður við sjóinn eru fjórar rústir. Rústirnar eru undir háum bökkum í austurkrika Tjaldaneseyra.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum rústum, þrjár í hnapp en sú fjórða stendur aðeins afsíðis. Fjórða rústin er steyptur grunnur af íbúðahúsi. Hinar þrjár eru leyfar útihúsa og kálgarðs.

Hættumat: Engin hætta.

1852-30

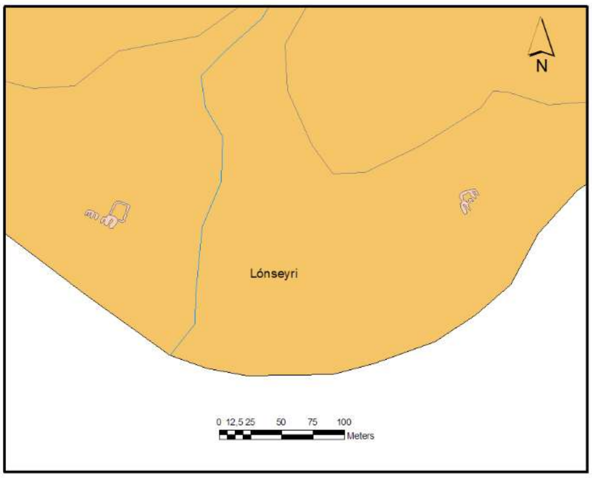

Mynd 12. Minjastaðir 1852-27, 28, 31 í landi Tjaldaness.

Sérheiti:

Hlutverk: tóft

Tegund: útihús

Staðsetning: 592086N 291686E

Staðhættir: Beint í vestur frá Tjaldanesi, rétt við eystri enda Bauluhússkriða er stök rúst við vegin.

Minjalýsing: Rústin er grjóthlaðin og vel gróin, tvíhólfa, 10 x 9 metrar.

Hættumat: Engin hætta.

1852-31

Sérheiti:

Hlutverk: útræði

Tegund: naust

Staðsetning: 591902N 294316E

Staðhættir: Í suðaustur frá bæjarstæði Tjaldanes, rétt við Lónseyri. Svo til beint niður af eyðibýlinu Tungu.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af tveim rústum. Önnur rústin er naust með þrem hólfum en hin er naust með tveim hólfum og garðlagi norðanmegin.

Hættumat: Engin hætta.

1852-32

Sérheiti:

Hlutverk: útihús

Tegund: útihús

Staðsetning: 592022N 293139E

Staðhættir: Í suðvestur átt frá bæjarstæði Tjaldaness niður við sjóinn eru fjórar rústir. Rústirnar eru undir háum bökkum í austurkrika Tjaldaneseyra.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum rústum, þrjár í hnapp en sú fjórða stendur aðeins afsíðis. Fjórða rústin er steyptur grunnur af íbúðahúsi. Hinar þrjár eru leyfar útihúsa og garðs.

Hættumat: Engin hætta.

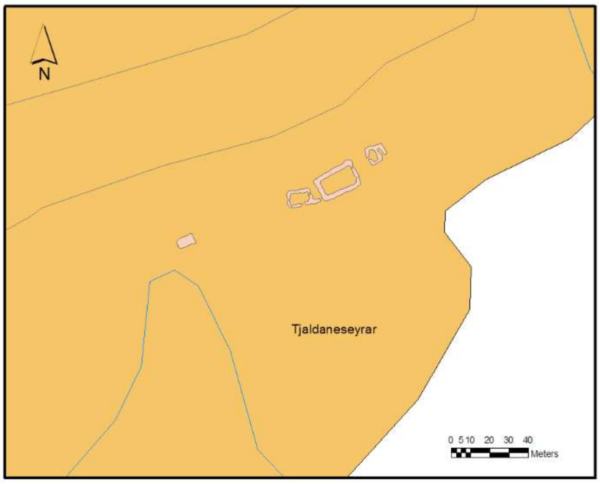

Mynd 13. Minjastaðir 1852-29, 32-34 í landi Tjaldaness.

1852-33

Sérheiti:

Hlutverk:

Tegund: útihús

Staðsetning: 592022N 293139E

Staðhættir: Í suðvestur átt frá bæjarstæði Tjaldaness niður við sjóinn eru fjórar rústir. Rústirnar eru undir háum bökkum í austurkrika Tjaldaneseyra.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum rústum, þrjár í hnapp en sú fjórða stendur aðeins afsíðis. Fjórða rústin er steyptur grunnur af íbúðahúsi. Hinar þrjár eru leyfar útihúsa og garðs.

Hættumat: Engin hætta.

1852-34

Sérheiti:

Hlutverk:

Tegund: Óþekkt

Staðsetning: 592000N 293082E

Staðhættir: Í suðvestur átt frá bæjarstæði Tjaldaness niður við sjóinn eru fjórar rústir. Rústirnar eru undir háum bökkum í austurkrika Tjaldaneseyra.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum rústum, þrjár í hnapp en sú fjórða stendur aðeins afsíðis. Fjórða rústin er steyptur grunnur af íbúðahúsi. Hinar þrjár eru leyfar útihúsa og garðs.

Hættumat: Engin hætta.

Svalvogar

Svalvogar er jörð yst á nesinu milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar og kemur hún fyrst fyrir í heimildum frá 15. öld (D.I. IX., bls. 28 – 29). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin 24 hundruð að dýrleika og er heimræði frá jörðinni allt árið um kring. Verstaða var á jörðinni og réru þaðan þega mest var 15 skip (Árni Magnússon 1940).

1852-40

Sérheiti: Sléttanes

Hlutverk:útihús

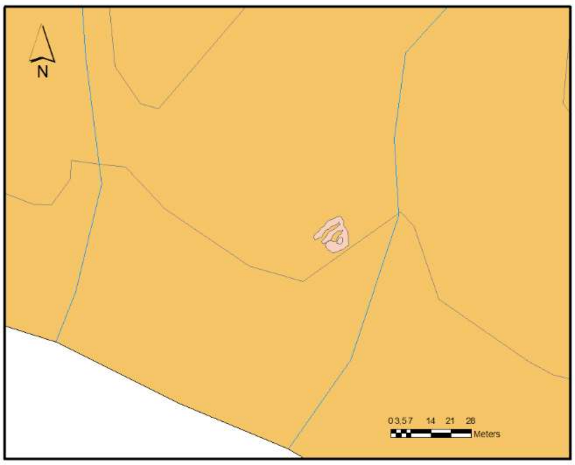

Mynd 14. Minjastaður 1852-30 í landi Tjaldaness.

Tegund: útihús

Staðsetning: 607067N 278393E

Staðhættir: Undir Tóarfjalli er lítið nes sem heitir Sléttanes. Sunnan megin nesins eru grónar tóftir. Minjarnar eru meira en 50 metra frá stórstreymsflóðsmörkum. Þó svo að minjarnar væru fyrir utan skráningarsvæðið var ákveðið að taka þær með þar sem þær hafa mikið rannsóknagildi.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 grónum rústum. Sú stærsta er bæjarstæði og sést móta fyrir leyfum burstabæjar með skála áföstum austanmegin. Sunnan við bæjarstæðið er útihús. Á hól norðan við bæjarstæðið, fyrir ofan lítin læk sem rennur til sjávar er annað útihús. Allar minjarnar eru vel greinilegar og er standa hleðslur grónar.

Hættumat: Engin hætta.

1852-41

Sérheiti: Sléttanes

Hlutverk:útihús

Tegund: útihús

Staðsetning: 607086N 278386E

Staðhættir: Undir Tóarfjalli er lítið nes sem heitir Sléttanes. Sunnan megin nesins eru grónar tóftir. Minjarnar eru meira en 50 metra frá stórstreymsfjöru.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 grónum rústum. Sú stærsta er bæjarstæði og sést móta fyrir leyfum burstabæjar með skála áföstum austanmegin. Sunnan við bæjarstæðið er útihús. Á hól norðan við bæjarstæðið, fyrir ofan lítin læk sem rennur til sjávar er annað útihús. Allar minjarnar eru vel greinilegar og er standa hleðslur grónar.

Hættumat: Engin hætta.

1852-42

Sérheiti: Sléttanes

Hlutverk: bæjarstæði

Tegund: bæjarhóll

Staðsetning: 607087N 278392E

Staðhættir: Undir Tóarfjalli er lítið nes sem heitir Sléttanes. Sunnan megin nesins eru grónar tóftir. Minjarnar eru meira en 50 metra frá stórstreymsfjöru.

Mynd 15. Minjastaðir 1852-40-43. Bæjarstæði Sléttaness.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 grónum rústum. Sú stærsta er bæjarstæði og sést móta fyrir leyfum burstabæjar með skála áföstum austanmegin. Sunnan við bæjarstæðið er útihús. Á hól norðan við bæjarstæðið, fyrir ofan lítin læk sem rennur til sjávar er annað útihús. Allar minjarnar eru vel greinilegar og er standa hleðslur grónar.

Hættumat: Engin hætta.

1852-43

Sérheiti: Sléttanes

Hlutverk: útihús

Tegund: útihús

Staðsetning: 607125N 278378E

Staðhættir: Undir Tóarfjalli er lítið nes sem heitir Sléttanes. Sunnan megin nesins eru grónar tóftir. Minjarnar eru meira en 50 metra frá stórstreymsfjöru.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 grónum rústum. Sú stærsta er bæjarstæði og sést móta fyrir leyfum burstabæjar með skála áföstum austanmegin. Sunnan við bæjarstæðið er útihús. Á hól norðan við bæjarstæðið, fyrir ofan lítin læk sem rennur til sjávar er annað útihús. Allar minjarnar eru vel greinilegar og er standa hleðslur grónar.

Hættumat: Engin hætta.

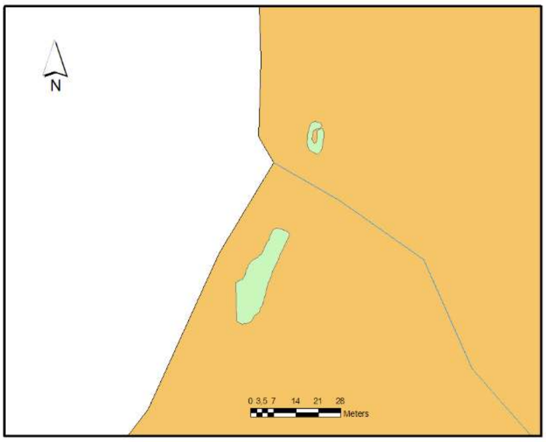

Mynd 16. Minjastaðir 1852-44, 45 í landi Svalvoga.

1852-44

Sérheiti:

Hlutverk: tóft

Tegund: verbúð

Staðsetning: 609341N 279164E

Staðhættir: Rétt sunnan við bæjarstæði Svalvoga er sléttlendi út að nesinu sem stendur við Hamar. Rétt við fjöruna eru ógreinilegar tóftir.

Minjalýsing: Ógreinileg ílöng tóft. Líklega er hér um að ræða rústir verbúða sem stóðu fyrir ofan fjöruna en hafa þannig fallið og runnið saman í eina heild, 30 x 8 metrar. Tóftin er gróin og ekki sést móta fyrir neinum húsum eða herbergjum.

Hættumat: Hætta vegna sjávarrofs.

1852-45

Sérheiti:

Hlutverk: tóft

Tegund: verbúð

Staðsetning: 609389N 279185E

Staðhættir: Rétt sunnan við bæjarstæði Svalvoga er sléttlendi út að nesinu sem stendur við Hamar. Rétt við fjöruna eru ógreinilegar tóftir.

Minjalýsing: Sporöskjulaga gróin tóft, 9x 5 metrar. Veggir eru útflattir og rétt sést móta fyrir þeim.

Hættumat: Engin hætta.

1852-46

Sérheiti:

Hlutverk: garðlag

Tegund: rétt/naust

Staðsetning: 609065N 278942E

Staðhættir: Yst á nesi rétt sunnan við bæjarstæði Svalvoga, rétt áður en komið er að Hamrinum.

Minjalýsing: Greinileg grjóthlaðin tóft. Óvíst er um hlutverk minjastaðarins en að hluta er staðurinn rétt en að öðrum hluta líklega naust.17x18 metrar.

Hættumat: Engin hætta.

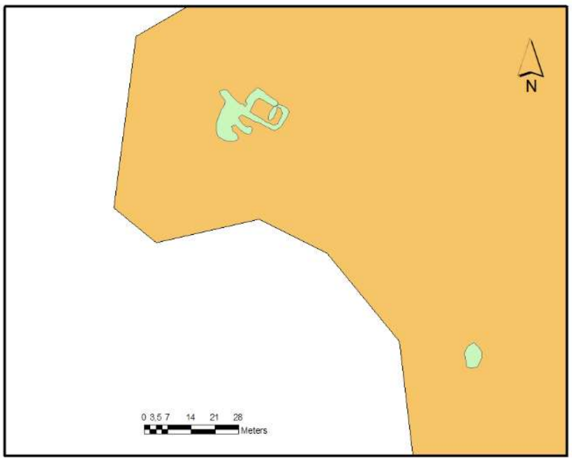

Mynd 17. Minjastaðir 1852-46, 47 í landi Svalvoga.

1852-47

Sérheiti:

Hlutverk: grafreitur

Tegund: kuml

Staðsetning: 608991N 279009E

Staðhættir: Rétt suðaustan við minjastað nr. 46 er lítill hóll og efst á honum er kuml.

Minjalýsing: Sporöskjulaga grjóthrúga, 7 x 5 metrar. Grjótið er fallið saman í miðjunni og lítur út fyrir að grafið hafi verið í minjastaðinn.

Hættumat: Engin hætta.

1852-48

Sérheiti:

Hlutverk: naust

Tegund: naust

Staðsetning: 608835N 278965E

Staðhættir: Milli Sléttanes og Hamars er svæði sem kallað er Brekkur og vestan við Hamarinn var aðallendingin á Svalvogum.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum grjóthlöðnum naustum og eru þau öll um 9 x 6 metrar. Á svæðinu eru grjóthrúgur sem gætu verið ummerki um aðrar minjar en ekki er hægt að fullyrða um það án frekari rannsókna.

Hættumat: Engin hætta.

1852-64

Sérheiti:

Hlutverk: naust

Tegund: naust

Staðsetning: 608817N 278984E

Staðhættir: Milli Sléttanes og Hamars er svæði sem kallað er Brekkur og vestan við Hamarinn var aðallendingin á Svalvogum.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum grjóthlöðnum naustum og eru þau öll um 9 x 6 metrar. Á svæðinu eru grjóthrúgur sem gætu verið ummerki um aðrar minjar en ekki er hægt að fullyrða um það.

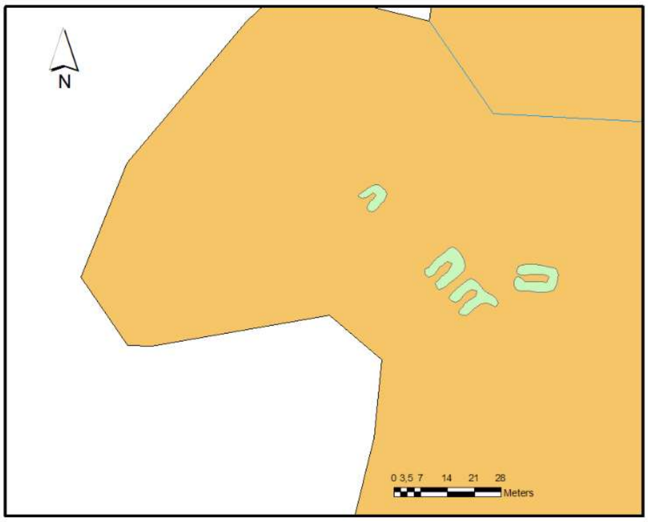

Mynd 18. Minjastaðir 1852-48, 64-66 í landi Svalvoga.

Hættumat: Engin hætta.

1852-65

Sérheiti:

Hlutverk: naust

Tegund: naust

Staðsetning: 608810N 278990E

Staðhættir: Milli Sléttanes og Hamars er svæði sem kallað er Brekkur og vestan við Hamarinn var aðallendingin á Svalvogum.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum grjóthlöðnum naustum og eru þau öll um 9 x 6 metrar. Á svæðinu eru grjóthrúgur sem gætu verið ummerki um aðrar minjar en ekki er hægt að fullyrða um það.

Hættumat: Engin hætta.

1852-66

Sérheiti:

Hlutverk: naust

Tegund: naust

Staðsetning: 608815N 279007E

Staðhættir: Milli Sléttanes og Hamars er svæði sem kallað er Brekkur og vestan við Hamarinn var aðallendingin á Svalvogum.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af fjórum grjóthlöðnum naustum og eru þau öll um 9 x 6 metrar. Á svæðinu eru grjóthrúgur sem gætu verið ummerki um aðrar minjar en ekki er hægt að fullyrða um það.

Hættumat: Engin hætta.

Höfn

Höfn er jörð næst Svalvog og er yst á nesinu milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar. Jörðin kemur fyrst fyrir í heimildum frá 15. öld /D.I. IV., bls. 688. D.I.V., bls. 502; D.I. IX., bls. 28-29, 56) en í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin 12 hundruð að dýrleika. Heimræði var frá jörðinni allt árið um kring (Árni Magnússon 1940).

1852-49

Sérheiti:

Hlutverk: útihús

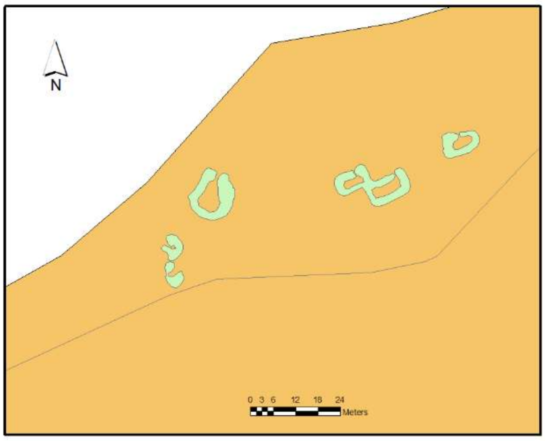

Mynd 19. Minjastaðir 1852-49-52 í landi Hafnar.

Tegund: útihús

Staðsetning: 610870N 280644E

Staðhættir: Norðvestan við bæjarstæðið á Höfn er stór náttúrulegur hóll. Vestan megin við þennan hól standa 4 rústir á bakkanum fyrir ofan fjöruna.

Minjalýsing: Lítil ógreinileg gróin og grjóthlaðin rúst. Sést móta fyrir tveim herbergjum.

Hættumat: Engin hætta.

1852-50

Sérheiti:

Hlutverk: garðlag

Tegund: rétt

Staðsetning: 610893N 280656E

Staðhættir: Norðvestan við bæjarstæðið á Höfn er stór náttúrulegur hóll. Vestan megin við þennan hól standa 4 rústir á bakkanum fyrir ofan fjöruna.

Minjalýsing: Réttin er grjóthlaðin og gróin, 13 x 10 metrar. Hleðslur standa í u.þ.b. 1 metra.

Hættumat: Engin hætta.

1852-51

Sérheiti:

Hlutverk: útihús

Tegund: útihús

Staðsetning: 610894N 280695E

Staðhættir: Norðvestan við bæjarstæðið á Höfn er stór náttúrulegur hóll. Vestan megin við þennan hól standa 4 rústir á bakkanum fyrir ofan fjöruna.

Minjalýsing: Rústin er tvíhólfa, grjóthlaðin og gróin, 17 x 11 metrar. Inngangur er í rústina á tveim stöðum, sjávarmegin.

Hættumat: Engin hætta.

1852-52

Sérheiti:

Hlutverk: tóft

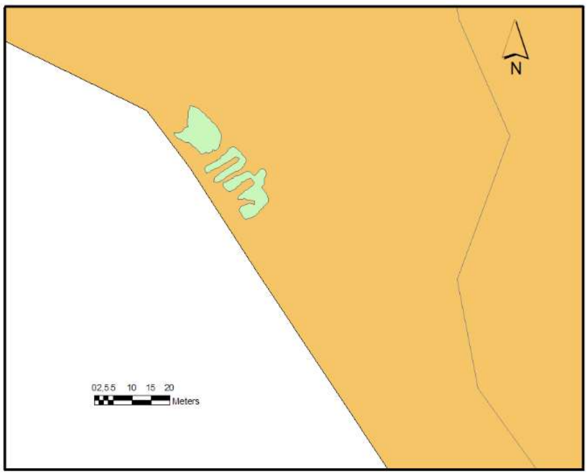

Mynd 20. Minjastaðir 1852-53, 67 í landi Hrafnabjarga.

Tegund: verbúð

Staðsetning: 610904N280722E

Staðhættir: Norðvestan við bæjarstæðið á Höfn er stór náttúrulegur hóll. Vestan megin við þennan hól standa 4 rústir á bakkanum fyrir ofan fjöruna.

Minjalýsing: Rústin er grjóthlaðin og gróin, 10 x 6 metrar. Inngangur er í rústina sjávarmegin.

Hættumat: Engin hætta.

Hrafnabjörg

Hrafnabjörg er jörð í Arnarfirði, næst utan Stapadals. Jarðarinnar er getið í heimildum frá fyrri hluta 15. aldar (D.I. IX., bls. 28, 29). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin 12 hundruð að dýrleika og var heimræði frá jörðinni allt árið um kring (Árni Magnússon 1940).

1852-53

Sérheiti:

Hlutverk: tóft

Tegund: verbúð

Staðsetning: 600744N 280142E

Staðhættir: Sunnanmegin í mynni Lokinhamradals, niður við sjóinn undir fjallinu Skeggja eru rústir útræðis.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af tveim rústum, ógreinilegri rúst sem að öllum líkindum er leifar verbúðar og tveim sambyggðum naustum.

Hættumat: Engin hætta.

1852-67

Sérheiti:

Hlutverk: naust

Tegund: naust

Staðsetning: 600731N 280152E

Staðhættir: Sunnanmegin í mynni Lokinhamradals, niður við sjóinn undir fjallinu Skeggja eru rústir útræðis.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af tveim rústum, ógreinilegri rúst sem að öllum líkindum er leifar verbúðar og tveim sambyggðum naustum.

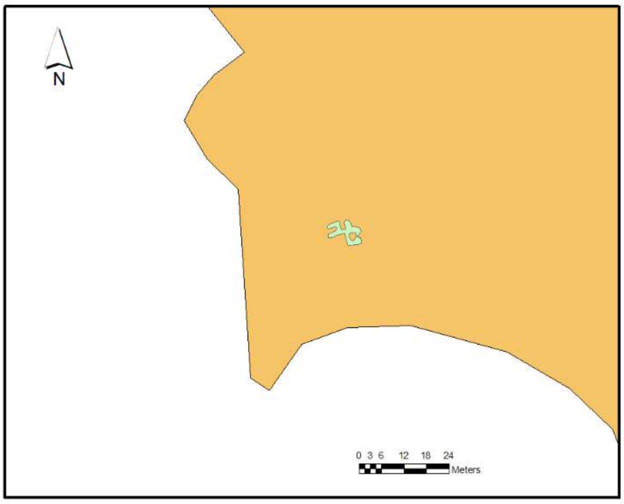

Mynd 21. Minjastaður 1852-55 í landi Hrafnabjarga.

Hættumat: Engin hætta.

1852-55

Sérheiti:

Hlutverk: óþekkt

Tegund: óþekkt

Staðsetning: 600979N 279842E

Staðhættir: Rétt sunnan við bæjarstæði Hrafnabjarga, rétt norðan við svokallaða Sæluhöfn. Rústin stendur á litlu nesi.

Minjalýsing: Rústin er þríhólfa 7 x 7 metrar og eru öll hólfin mjög lítl. Veggi vantar á tvö þeirra. Rústin er grjóthlaðin og gróin.

Hættumat: Engin hætta.

Lokinhamrar

Lokinhamrar er jörð í Arnarfirði, næst utan Hrafnabjarga. Jörðin kemur víða við í rituðum heimildum og elstu heimildir um jörðina er frá miðri 13. öld (D.I. IX., 244, 704-705; D.I. X., bls. 114 – 115; D.I. XI., bls. 444-445, 635; D.I. XIII., bls. 91, 248-249, 518; D.I.XV., bls. 167; Biskupa sögur; bls. 626, 657). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin talin 24 hundruð að dýrleika. Heimræði var á jörðinni allt árið um kring (Árni Magnússon 1940).

1852-54

Sérheiti:

Hlutverk: útihús

Tegund: óþekkt

Staðsetning: 601897N 279636E

Staðhættir: Bæjarstæði Lokinhamra stendur norðan megin ár sem rennur eftir Lokinhamradal til sjávar. Svo til beint norðvestur af bænum, rétt ofan við brekkur sem halla til sjávar.

Minjalýsing: Stór ferhyrnd gróin rúst 19 x 9 metrar og standa hleðslur í 50 cm hæð.

Hættumat: Engin hætta.

Hraun í Keldudal

Hraun í Keldudal er jörð í Dýrafirði og kemur víða fyrir í rituðum heimildum. Elsta heimild um jörðina er frá öndverðri 12. öld (D.I. I, 169, 173, 174; D.I.III, bls. 228, 330, 448; D.I. IV., bls. 144, 485, 688, 692; D.I.V., bls. 219, 501, 502; D.I.VI., bls. 230, 268; D.I. VIII., bls. 482-483; D.I. IX., bls. 28-29, 561-562; D.I. X., bls. 114, 395, 754; D.I.XI., bls. 20; D.I. XII., bls. 13, 48, 633-634; D.I. XIII., bls. 249; D.I. XIV., bls. 312; D.I. XV., bls. 166, 550, 577). Í

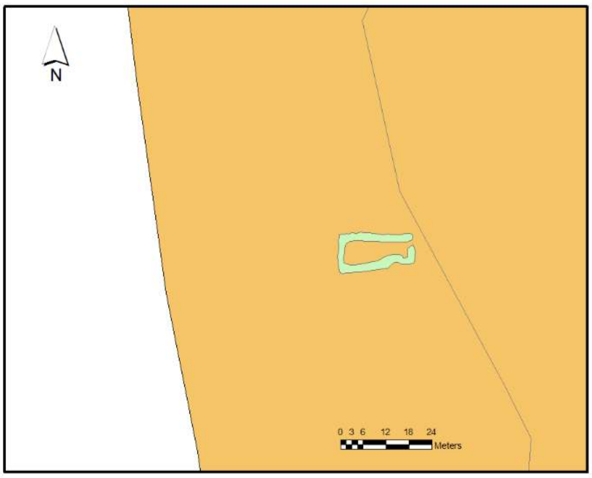

Mynd 22. Minjastaður 1852-54 í landi Lokinhamra.

jarðabók Árna Magnússonar er jörðin kirkjustaður og var jarðadýrleiki 60 hundruð. Heimræði var frá jörðinni allt árið um kring og þar var einnig verstaða. Þegar mest var gengu 18 inntökuskip frá jörðinni (Árni Magnússon 1940).

1852-56

Sérheiti: Lendingar

Hlutverk: tóft

Tegund: verbúð

Staðsetning: 610519N 283046E

Staðhættir: Svo til beint í norðvestur frá Hrauni við sjóinn, rétt áður en farið er upp í ófærurnar sem liggja á milli Keldudals og Hafnar. Rétt við svokallaða Hraunsbakka.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 rústum, 3 verbúðum og 2 sambyggðum naustum. Tvær verbúðanna er um 7 x 5 metrar en ein er aðeins stærri 12 x 5 metrar. Naustin eru bæði lítil 5 x 4 metrar. Allar minjar eru grónar.

Hættumat: Engin hætta.

1852-57

Sérheiti: Lendingar

Hlutverk: tóft

Tegund: naust

Staðsetning: 610508N 283070E

Staðhættir: Svo til beint í norðvestur frá Hrauni við sjóinn, rétt áður en farið er upp í ófærurnar sem liggja á milli Keldudals og Hafnar. Rétt við svokallaða Hraunsbakka.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 rústum, 3 verbúðum og 2 sambyggðum naustum. Tvær verbúðanna er um 7 x 5 metrar en ein er aðeins stærri 12 x 5 metrar. Naustin eru bæði lítil 5 x 4 metrar. Allar minjar eru grónar.

Hættumat: Hætta vegna skriðufalla rofs.

1852-58

Sérheiti: Lendingar

Hlutverk: tóft

Tegund: verbúð

Staðsetning: 610547N 282975E

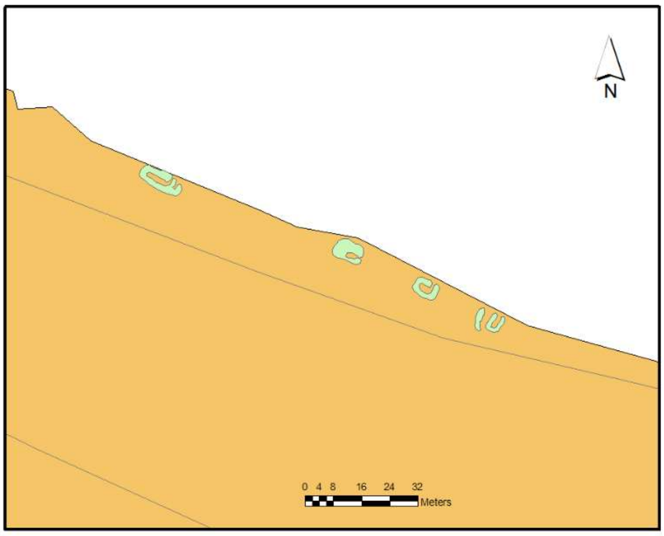

Mynd 23. Minjastaðir 1852-56-68, 63 í landi Hrauns.

Staðhættir: Svo til beint í norðvestur frá Hrauni við sjóinn, rétt áður en farið er upp í ófærurnar sem liggja á milli Keldudals og Hafnar. Rétt við svokallaða Hraunsbakka.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 rústum, 3 verbúðum og 2 sambyggðum naustum. Tvær verbúðanna er um 7 x 5 metrar en ein er aðeins stærri 12 x 5 metrar. Naustin eru bæði lítil 5 x 4 metrar. Allar minjar eru grónar.

Hættumat: Hætta vegna skriðufalla og rofs.

1852-63

Sérheiti: Lendingar

Hlutverk: tóft

Tegund: verbúð

Staðsetning: 610529N 283026E

Staðhættir: Svo til beint í norðvestur frá Hrauni við sjóinn, rétt áður en farið er upp í ófærurnar sem liggja á milli Keldudals og Hafnar. Rétt við svokallaða Hraunsbakka.

Minjalýsing: Minjarnar samanstanda af 4 rústum, 3 verbúðum og 2 sambyggðum naustum. Tvær verbúðanna er um 7 x 5 metrar en ein er aðeins stærri 12 x 5 metrar. Naustin eru bæði lítil 5 x 4 metrar. Allar minjar eru grónar.

Hættumat: Hætta vegna skriðufalla og rofs.

Arnarnúpur

Arnarnúpur er jörð í Dýrafirði og er í austanverðum Keldudal, næst Hrauni. Jörðin kemur fyrir í rituðum heimildum frá 16. öld (D.I. XI, 723-724). Í jarðabók Árna Magnússonar er jörðin talin 30 hundruð að dýrleika og er heimræði á jörðinni en lending brimsöm og langræði á miðin (Árni Magnússon 1940).

1852-59

Sérheiti:

Hlutverk: útihús

Tegund: fjárhús

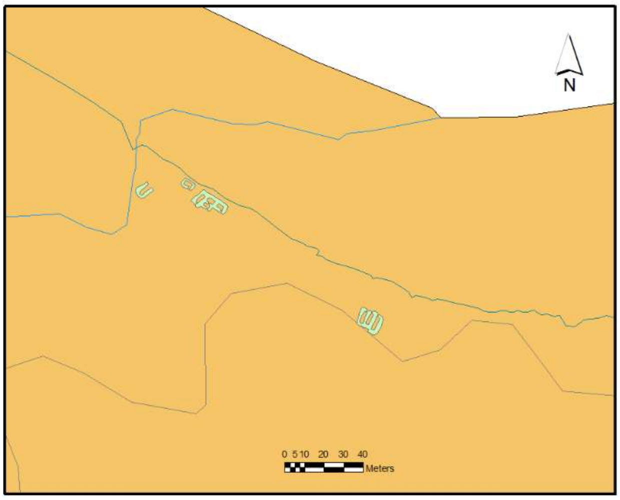

Mynd 24. Minjastaðir 1852-59-62 í landi Arnarnúps.

Staðsetning: 609688N
284738E

Staðhættir: Rétt austan megin við ósa Langár niður við sjóinn standa 4 rústir undir háum brekkum.

Minjalýsing: Rústin stendur ein sér austan við hinar þrjár og er hún grjóthlaðin og gróin, 13 x 9 metrar. Rústin er með þrjú hólf, sem opnast sjávarmegin

Hættumat: engin hætta.

1852-60

Sérheiti:

Hlutverk: híbýli

Tegund: tóft

Staðsetning: 609748N 284654E

Staðhættir: Rétt austan megin við ósa Langár niður við sjóinn standa 4 rústir undir háum brekkum.

Minjalýsing: Rústin er stærst rústanna og er hún með þrjú hólf, 17 x 8 metrar. Rústin er hlaðin úr grjóti og eru hleðslur vel grónar.

Hættumat: Engin hætta.

1852-61

Sérheiti:

Hlutverk: útihús

Tegund: fjárhús

Staðsetning: 609748N 284654E

Staðhættir: Rétt austan megin við ósa Langár niður við sjóinn standa 4 rústir undir háum brekkum.

Minjalýsing: Gróin, grjóthlaðin rúst 8 x 5 metrar. Rústin er með inngang sjávarmegin og stendur undir hárri brekku.

Hættumat: Engin hætta.

1852-62

Sérheiti:

Hlutverk: útihús

Tegund: fjárhús

Staðsetning: 609754N 284645E

Staðhættir: Rétt austan megin við ósa Langár niður við sjóinn standa 4 rústir undir háum brekkum.

Minjalýsing: Rústin er minnst rústanna fjögurra, 6 x 4 metrar og stendur hún rétt við nr.60. Rústin er grjóthlaðin og er hún vel gróin.

Hættumat: Engin hætta.

Niðurstöður

Svæðið frá Þingeyri í Dýrafirði og að Hrafnseyri í Arnarfirði er að mestu í eyði. Aðeins er búið á jörðum í nágrenni Þingeyrar og er Haukadalur ysta byggða bólið í sunnanverðum Dýrafirði. Norðanverður Arnarfjörður er í eyði og er aðeins um að ræða sumarbyggð á nokkrum jörðum í firðinum. Landslag á svæðinu einkennist af bröttum skriðum og ófærum og á milli þeirra eru litlir grösugir dalir og þróaðist búseta á svæðinu nær eingöngu í þessum litlu grösugu dölum.

Flestar jarðirnar koma fyrir í rituðum heimildum frá 12. og 13. öld en jarðirnar Haukadalur, Tjaldanes og Sléttanes eru taldar landnámsjarðir. Líklegt er þó að byggð búseta hafi hafist á flestum jörðum milli Arnarfjarðar og Dýrfjarðar á seinni hluta 9. aldar og svæðið hafi verið full numið á seinni hluta 10. aldar.

Rituðum heimildum ber saman um að flestar jarðirnar hafi borið talsverðan skaða í gegnum tíðina af skriðuföllum, snjóflóðum og árrofi (Árni Magnússon 1940; Örnefnaskrár). Sérstaklega á þetta við jarðirnar í norðanverðum Dýra- og Arnarfirði þar sem jarðirnar kúra undir háum fjöllum og bröttum skriðum. Færri heimildir eru um sjávarrof en stundum er minnst á brimsamar lendingar, þá sérstaklega á jörðunum á yst á nesinu milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar.

Skráðar voru 67 einstakar minjar og af þeim voru flestar tengdar sjávarútvegi, þ.e. 19 naust, 13 verbúðir, 1 fiskibyrgi og 1 bryggja eða samtals 34 staðir (51,5%). Aðrir staðir tengdust landbúnaði, þ.e. 15 útihús, 4 réttir, 3 fjárhús, 1 nátthagi, 1 túngarður og 1 kálgarður, samtals 25 staðir (37,5%). Á svæðinu voru einnig skráð 4 bæjarstæði, þ.e. kot, 1 dys eða kuml og 2 staðir voru óþekktir.

Af 67 minjum voru 13 metnar í hættu vegna ýmissa orsaka. Minjar 1852-2, 3, 35 við Bauluhús voru í hættu vegna árrofs og var áin þegar farin að vinna á einni rústanna. Í landi Haukadals var minjastaður 1852-6 í hættu vegna sjávarrofs og voru hleðslur farnar að láta á sjá sjávarmegin. Í landi Meðaldals voru minjastaðir 1852-14 og 16 í hættu vegna sjávarrofs en ekki var sjór farinn að vinna á rústunum. Í landi Sanda var minjastaður 1852-20/21 talinn í hættu vegna umgangs þar sem að fiskþurrkunarskúrar höfðu verið byggðir alveg upp við minjastaðinn. Á Sveinseyri voru minjastaðir 1852-24 og 25 í hættu vegna sjávarrofs en litlar skemmdir voru sjáanlegar á báðum minjastöðunum. Í landi Svalvoga var minjastaður 1852-44 metinn í hættu vegna nálægðar sinnar við sjó en engar sjáanlegar skemmdir voru á staðnum. Í landi Hrauns í Keldudal var metið að útræðið á Lendingum væri allt í hættu vegna skriðufalla og vegagerðar en aðeins voru minjastaðir 1852-57 og 63 metnir í hættu vegna sjávarrofs, þó svo að engar skemmdir væru sjáanlegar á minjunum.

Frá Þingeyri og að Haukadal eru lítil merki um sjávarrof á þeim minjum sem liggja að sjó og er það vegna þess að þetta svæði er í skjóli fyrir verstu vetrarstormum. Svæðið frá Sveinseyri í Dýrafirði og út fyrir nesið er mun opnara fyrir vetrarstormum af norðan og norðvestan en þar eru miklar ófærur og ekki margar minjar við sjávarsíðuna. Samt sem áður sáust lítil engin ummerki um skemmdir á minjum yst á nesinu. Jarðir í norðanverðum Arnarfirði liggja í skjóli fyrir verstu vetrarveðrunum og litlar skemmdur sáust á minjum við sjávarsíðuna vegna sjávarrofs.

Skráning á strandminjum milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar bendir til þess að minjar á svæðinu séu ekki í mikilli hættu vegna sjávarrofs. Það litla rof sem sást á nokkrum minjanna er það lítið að það hefur ekki valdið neinum skemmdum og í sumum tilfellum er líklegt að það sé af öðrum orsökum en vegna sjávarrofs. Margt bendir til þess að lega nesins á milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar veiti flestum minjunum skjól fyrir norðan og norðvestan stormum sem hefur valdið talsverðum skemmdum á minjum á Snæfellsnesi og Reykjanesi. Líklegt er að samsetning þess jarðvegs sem minjarnar standa á spili líka mikilvægan þátt í verndun minjanna fyrir sjávarrofi. Við samanburð á minjum í landi Hrauns í Keldudal og minjum á Ingjaldssandi í Önundarfirði sem standa báðar opnar fyrir norðan og norðvestan átt, hafa strandminjar á Ingjaldssandi alveg horfið í verstu vetrarstromunum á meðan minjar í minni Keldudals standa óskemmdar. Skýringanna er eflaust að finna í því að minjar á Ingjaldssandi standa á og í sandkenndum lausum jarvegi fyrir ofan sandfjöru sem brim á auðvelt með að vinna á, á meðan að minjar í Keldudal standa í þéttari jarvegi fyrir ofan malarfjöru. Sömu sögu er að segja um verstöðvarnar í Kollsvík og Breiðavík í Vesturbyggð og minjar í sunnanverðum Arnarfirði en

minjar á þessum svæðum standa í lausum sandkenndum jarðvegi og sýna miklar skemmdir vegna sjávarrofs.

Id	sérheiti	tegund	tegund_ann	hlutverk	aldur_f	aldur_t	ástand	hættumat	hættuorsök	Norður	Austur
1		tóft	útihús	fjárhús	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		595110,676	284404,558
2		tóft	útræði	naust	1850	1900	vel greinanleg	hætta	rofs	593934,104	287177,985
3		tóft	útræði	fiskbyrgi	1850	1900	vel greinanlegt	hætta	rofs	593950,064	287142,970
4		tóft	útræði	útihús	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		594008,284	287116,585
5	Hlaðsbót	tóft	útræði	bryggja	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		594627,376	286014,159
6		garðlag	rétt	rétt	1850	1900	vel greinanleg	hætta	rofs	605798,801	289975,548
7		hús	útræði	verbúð	1900	1900	heillegar	engin hætta		604818,794	291771,504
8		garðlag	útræði	kálgarður	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		604814,391	291789,104
9		dæld	útræði	naust	1750	1900	vel greinanleg	engin hætta		604818,564	291778,990
10		dæld	útræði	naust	1750	1900	vel greinanleg	engin hætta		604808,483	291803,177
11		dæld	útræði	naust	1750	1900	vel greinanleg	engin hætta		604800,796	291830,320
12		dæld	útræði	naust	1750	1900	vel greinanleg	engin hætta		604767,975	291926,756
13		dæld	útræði	naust	1750	1900	vel greinanleg	engin hætta		604741,722	291956,453
14		tóft	útræði	verbúð	1800	1900	vel greinanleg	hætta	rofs	605254,175	290611,074
15		garðlag	útræði	túngarður	1800	1900	vel greinanleg	engin hætta		605253,579	290605,974
16		tóft	útræði	naust	1800	1900	vel greinanleg	hætta	rofs	605260,357	290604,920
17		tóft	útræði	útihús	1800	1900	vel greinanleg	engin hætta		605225,665	290610,352
18		tóft	útræði	naust	1800	1900	vel greinaleg	engin hætta		605211,429	290618,034
19		tóft	útræði	naust	1800	1900	vel greinanleg	engin hætta		605194,374	290623,867
20	Skerhús	tóft	útræði	verbúð	1850	1900	greinanlegt	hætta	umgangur	605598,508	293599,625
21	Skerhús	tóft	útræði	verbúð	1850	1900	greinanlegt	hætta	umgangur	605598,939	293599,918
22	Fagrabrekka	tóft	bæjarstæði	bæjarhóll	1800	1900	vel greinanleg	engin hætta		604968,713	293038,052
23	Erlendartóftir	tóft	útræði	naust	1700	1900	vel greinanleg	engin hætta		597516,352	282416,601
24		tóft	útihús	útihús	1850	1900	vel greinanleg	hætta	rofs	607911,787	288072,012
25		tóft	rétt	nátthagi	1850	1900	vel greinanleg	hætta	rofs	607899,030	288105,690
26		tóft	útræði	naust	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		608235,905	287739,015
27		tóft	útræði	útihús	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		591917,700	294617,845
28		tóft	útræði	verbúð	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		591900,276	294330,794
29	Svalbarð	tóft	bæjarstæði	bæjarhóll	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		592043,959	293174,475
30		tóft	útihús	útihús	1800	1900	vel greinanleg	engin hætta		592085,534	291685,712
31		tóft	útræði	naust	1800	1900	vel greinanleg	engin hætta		591902,788	294316,540
32	Svalbarð	tóft	garðlag	rétt	1800	1900	vel greinanleg	engin hætta		592030,529	293159,375
33		tóft	útihús	útihús	1800	1900	vel greinanlegt	engin hætta		592022,405	293139,497
34		tóft	óþekkt	óþekkt	1900	1900	greinanlegt	engin hætta		592000,288	293082,000
35		tóft	útræði	naust	1800	1900	vel greinanlegt	hætta	rofs	593931,848	287197,305
36		tóft	útihús	fjárhús	1850	1900	vel greinanlegt	engin hætta		595147,300	284374,260
37		tóft	útihús	fjárhús	1850	1900	vel greinanlegt	engin hætta		595181,440	284300,345
38		tóft	útræði	naust	1700	1900	vel greinanleg	engin hætta		597497,074	282428,496
39		garðlag	varnargarður		1850	1900	vel greinanlegt	engin hætta		597540,822	282409,963
40	Sléttanes	tóft		útihús	900	1550	vel greinanleg	engin hætta		607067,065	278393,391
41	Sléttanes	tóft		útihús	900	1550	greinanleg	engin hætta		607086,216	278386,145
42	Sléttanes	tóft		bæjarhóll	900	1550	greinanleg	engin hætta		607087,447	278392,469
43	Sléttanes	tóft		útihús	900	1550	greinanleg	engin hætta		607125,242	278378,269
44		tóft		verbúð	1850	1900	greinanleg	hætta	rofs	609341,312	279164,672
45		tóft		verbúð	1850	1900	greinanleg	engin hætta		609389,672	279185,735
46		tóft		rétt	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		609065,890	278942,197
47		mannvistarleifar		dys	900	1000	greinanleg	engin hætta		608991,736	279009,179
48		tóft		naust	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		608835,464	278965,374
49		tóft		útihús	1850	1900	greinanleg	engin hætta		610870,965	280644,777
50		tóft		rétt	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		610893,115	280656,129
51		tóft		útihús	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		610894,180	280695,046
52		tóft		verbúð	1850	1900	greinanleg	engin hætta		610904,624	280722,231
53		tóft		verbúð	1850	1900	greinanleg	engin hætta		600744,593	280142,264
54		tóft		útihús	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		601897,660	279636,107
55		tóft		óþekkt	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		600979,111	279842,525
56	Lendingar	tóft		verbúð	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		610519,439	283046,102
57	Lendingar	tóft		naust	1850	1900	greinanleg	hætta	rofs	610508,089	283070,452
58	Lendingar	tóft		verbúð	1850	1900	greinanleg	hætta	rofs	610547,009	282975,335
59		tóft		útihús	1850	1900	heillegar	engin hætta		609688,460	284738,098
60		tóft		bæjarhóll	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		609748,234	284654,455
61		tóft		útihús	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		609753,496	284623,765
62		tóft		útihús	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		609754,133	284645,095
63	Lendingar	tóft		verbúð	1850	1900	vel greinanleg	hætta	rofs	610529,221	283026,608
64		tóft		naust	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		608817,328	278984,109
65		tóft		naust	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		608810,635	278990,873
66		tóft		naust	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		608815,369	279007,781
67		tóft		naust	1850	1900	vel greinanleg	engin hætta		600731,049	280152,152

Tafla 1. Listi yfir skráða minjastaði á svæðinu milli Dýrafjarðar og Arnarfjarðar.

Heimildaskrá

Árni Magnússon og Páll Vídalín (1940). *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. VII. bindi.* Hið íslenska fræðafjelag, Kaupmannahöfn. Sögufélagið, Reykjavík: Ljósprentuð útgáfa 1984.

Biskupa sögur, 1.-2. bindi, Hið Íslenska bókmenntafélag, Kaupmannahöfn 1858.

Diplomatarium Islandicum, Íslenskt fornbréfasafn sem hefir inni að halda bréf og gjörninga, dóma og máldaga og aðrar skrár er snerta Ísland eða íslenzka menn. I. – XV. bindi. Hið íslenska bókmenntafélag, Kaupmannahöfn, Reykjavík 1857 – 1972.

Guðmundur Ólafsson (1980). „Grelutóttir. Landnámsbær á Eyri við Arnarfjörð." *Árbók hins íslenska fornleifafélags* 1979. Reykjavík.

Guðni Jónsson (ritstj.) (1981). „Landnámabók", *Íslendingasögur I.* 12 bindi. Íslendingasagnaútgáfan, Reykjavík.

J. Johnsen (1847). *Jarðatal á Íslandi, með brauðalýsingum, fólkstölu í hreppum og prestaköllum, ágripi úr búnaðartöflum 1835-1845, og skýrslum um sölu þjóðjarða á landinu.* Kaupmannahöfn.

Ólafur Olavius (1964). *Ferðabók. Landshagir í norðvestur-, norður-, og norðaustursýslum Íslands 1775-1777, ásamt ritgerðum Ole Henckels um brennistein og brennisteinsnám og Christian Zieners um surtarbrand. I.* Steindór Steindórsson þýddi. Reykjavík.

Sigurður Vigfússon (1883). *Rannsókn um Vestfirði 1882, einkannlega í samanburði við Gísla Súrssonar sögu.* Árbók Hins íslenzka fornleifafélags. Reykjavík, 1884.

Sóknarlýsingar Vestfjarða. 2. Ísafjarðar- og Strandasýslur. Samband vestfirzkra átthagafélaga. Reykjavík, 1952.

Örnólfur Thórsson (ritstj.) (1988). *Sturlunga Saga.* 3 bindi. Svart á Hvítu, Reykjavík.

Óprentaðar heimildir

Örnefnastofnun stofnunar Árna Magnússonar
Örnefnaskrá Arnarnúps
Örnefnaskrá Haukadals
Örnefnaskrá Hafnar

Örnefnaskrá Hóla
Örnefnaskrá Hrauns í Keldudal
Örnefnaskrá Meðaldals
Örnefnaskrá Sanda
Örnefnaskrá Svalvoga
Örnefnaskrá Sveinseyrar
Örnefnskrá Auðkúlu
Örnefnskrá Álftamýrar
Örnefnskrá Bauluhúsa
Örnefnaskrá Hrafnabjarga
Örnefnaskrá Lokinhamra
Örnefnaskrá Stapadals
Örnefnaskrá Tjaldaness

Kort

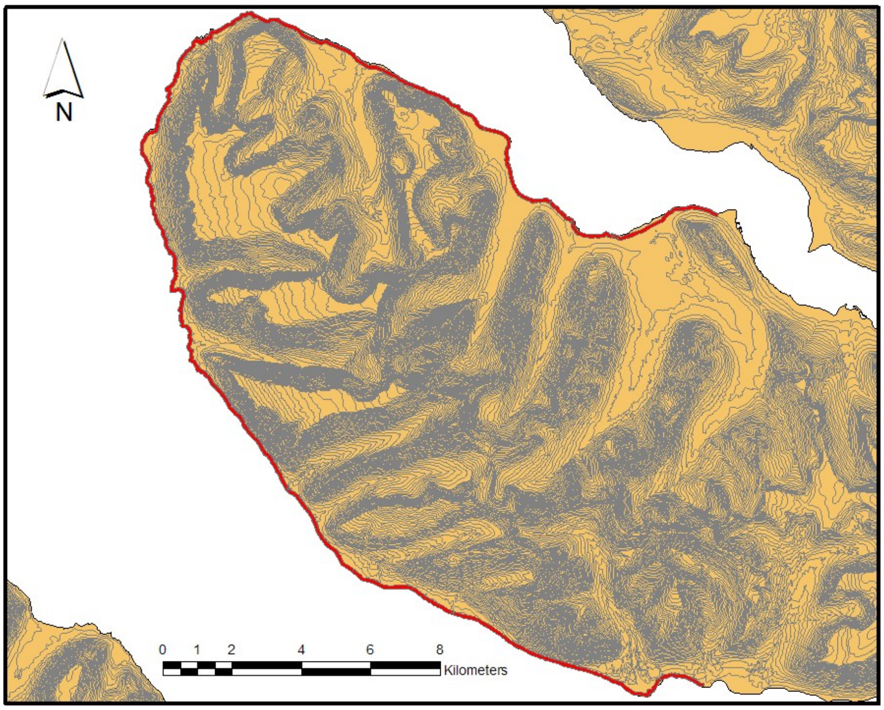

Kort 1. Skráningarsvæðið í Dýra- og Arnarfjörðum.

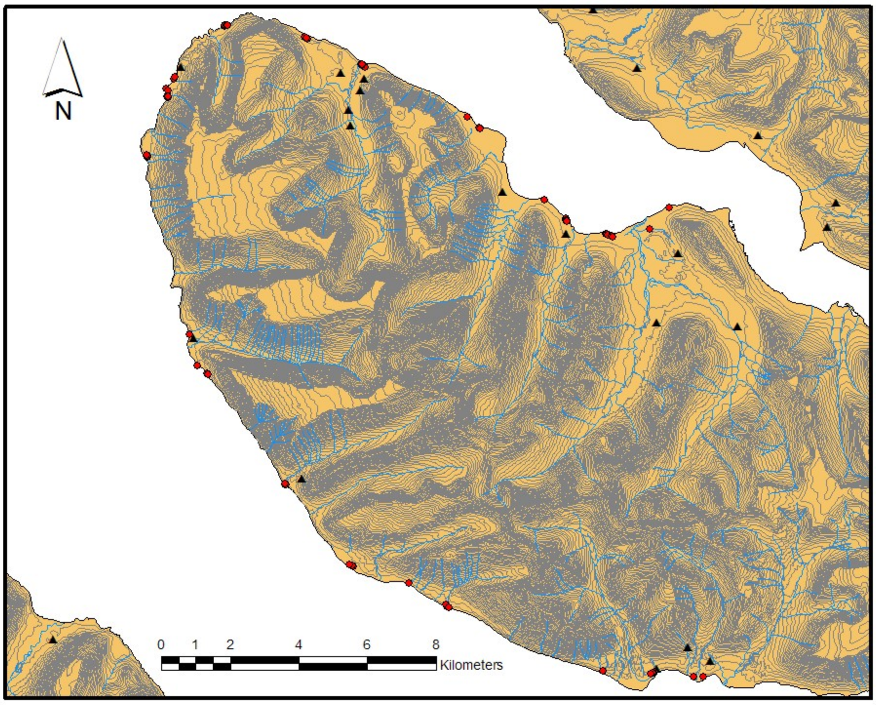

Kort 2. Yfirlit skráðra minjastaðir í Dýra- og Arnarfjörðum.

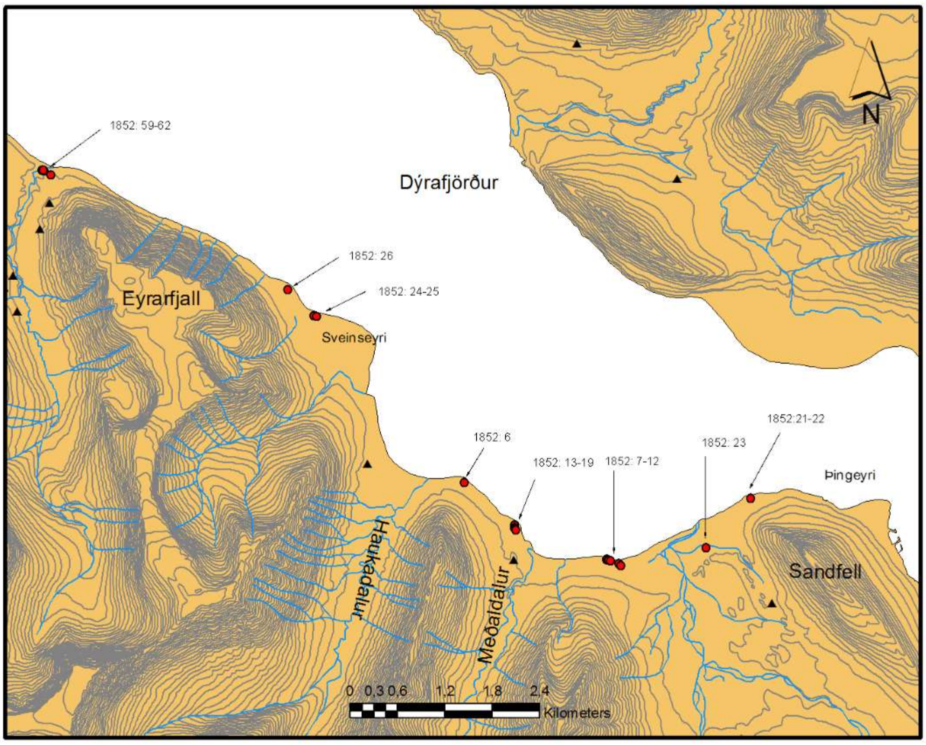

Kort 3. Staðsetning minjastaða frá Þingeyri að Keldudal í Dýrafirði.

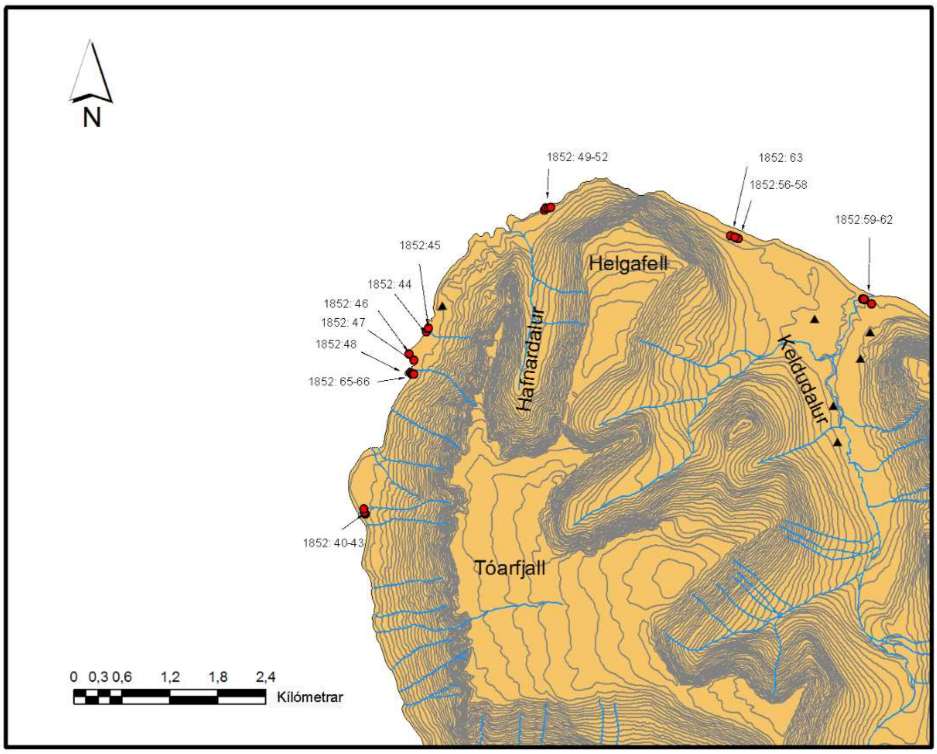

Kort 4. Staðsetning minjastaða frá Keldudal í Dýrafirði að Tóarfjalli í Arnarfirði.

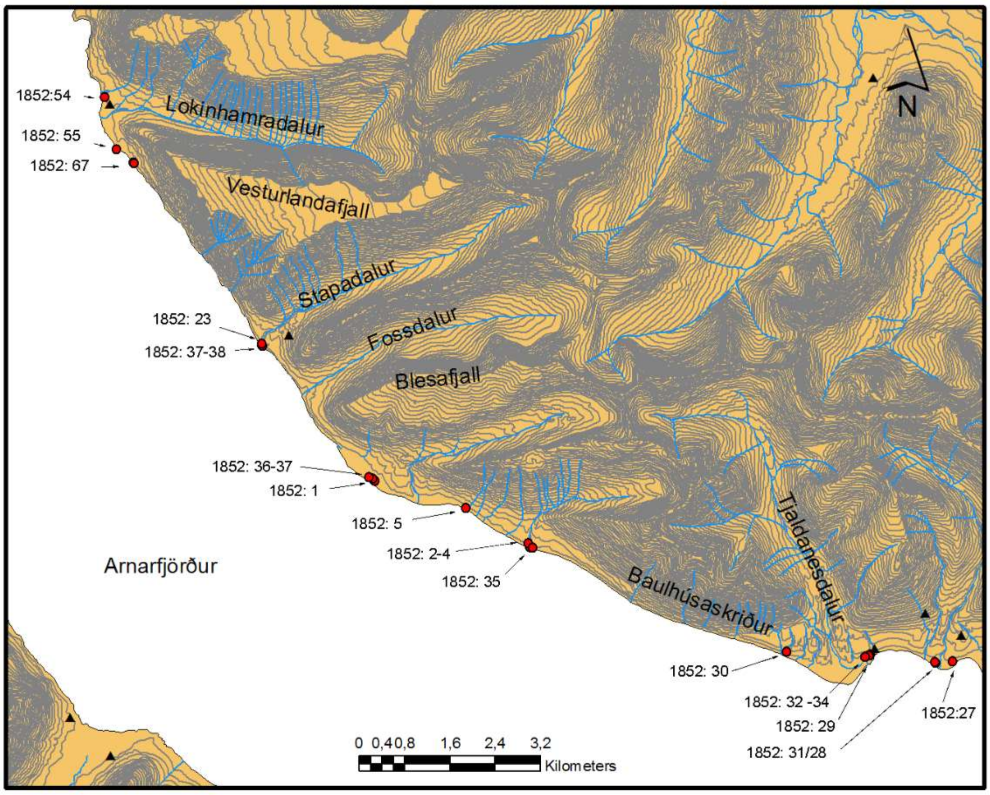

Kort 5. Staðsetning minjastaða frá Tóarfjalli að Hrafnseyri í Arnarfirði.